

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

การศึกษาวิจัย การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตำบลปุย : วัฒนธรรม 2 แผ่นดิน เป็นการศึกษาวิจัยแบบชุมชนมีส่วนร่วม ทำการศึกษาประวัติการตั้งถิ่นฐาน วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้ชาวบ้านแนวทางในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในอนาคตสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมีหัวข้อที่ทำการศึกษาดังนี้ ประวัติความเป็นมาและการตั้งถิ่นฐานของชาวปุย วิถีชีวิต ศึกษาฤดูกาลที่เหมาะสมในการท่องเที่ยว (ปฏิทินการท่องเที่ยว) แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่น่าสนใจ เส้นทางทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และแนวทางการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของตำบลปุย

องค์การบริหารส่วนตำบลปุย มีข้อมูลประวัติของตำบลปุย คือ ปุยได้มีการค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีที่บูกิต (Bukit) หรือที่เรียกว่า บ้านควนบ่อน้ำ ในปัจจุบัน ซึ่งก่อนที่ตำบลปุยจะเกิดขึ้น จะมีชาวบ้านมีทั้งชาวจีน ชาวมลายูอิสลาม อาศัยอยู่บริเวณบ้านควนบ่อน้ำ (Su-gnai Bagun) ที่นั่นชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหาปลาไปขายให้กับชาวจีน ต่อมาเริ่มมีคนมาอาศัยอยู่ร่วมกันมากขึ้น และได้เกิดเหตุจลาจล มีโจรเข้ามาปล้นและขโมยทรัพย์สิน จนชาวบ้านต้องอพยพย้ายออกกันไปอาศัยอยู่ที่คลองโรงถ่าน คนเหล่านั้นอาศัยอยู่ได้ประมาณ 5-6 เดือนก็ได้เกิดเหตุจลาจลอีกครั้ง แต่ครั้งนี้มีพวกคอมมิวนิสต์ (Communist) เข้ามาร่วมด้วย ชาวบ้านถูกปล้นเหลือแต่ตัว แต่ยังต้องทนอยู่ที่บ้านคลองโรงถ่านต่อไปเพราะไม่มีที่จะไป

ส่วนชื่อ“บ้านปุย”นั้น ตามที่ชาวบ้านเล่าต่อกันมา เล่าว่า วันหนึ่ง มีชาวบ้านคนหนึ่งได้ออกไปหาปลา และวันนั้นมีฝนตกปรอยๆ และบังเอิญชาวบ้านคนนั้นเห็นฝูงปลาหมอ ปลาหมอ ภาษาถิ่น เรียกว่า อีกันปุย (Ikan Puyu) และชาวบ้านคนนั้นได้ตามฝูงปลาหมอไป ก็ไปเจอแหล่งที่อาศัยของปลาหมอเป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่ และบริเวณนั้นมีพื้นที่ราบกว้างใหญ่ เป็นพื้นที่เหมาะสำหรับเข้าพักอาศัยหรือตั้งถิ่นฐานที่ชาวบ้านสามารถทำมาหากิน ปลูกข้าวได้ ชาวบ้านคนนั้นก็กลับไปบอกเพื่อนบ้านคนอื่นๆ เพื่อนบ้านก็ตัดสินใจย้ายไปอยู่ที่นั่น และได้ตั้งชื่อที่นั่นว่า “ปูเหล่าปุย” (Pulao Puyu) เป็นคำในภาษามลายู ส่วนคำในภาษาไทย คือ เกาะปุย นั่นเอง (องค์การบริหารส่วนตำบลปุย,2555)

และสมมติฐานที่ 2 ชื่อบ้านปุยอาจมาจาก คำว่า ปอเกาะชาปุย ที่แปลว่า เหงือกปลาหมอ เพราะบนเกาะปุยมีต้นเหงือกปลาหมอ ชื่อวิทยาศาสตร์ Acanthus ebracteatus เป็นไม้เบิกนำชนิดหนึ่งที่ขึ้นในป่าชายเลน ขึ้นได้ดีที่ชายฝั่งทะเลที่น้ำท่วมถึงทุกวัน บนเกาะปุยมีต้นเหงือกปลาหมอขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากชื่อบ้านปุยอาจมาจากชื่อของต้นเหงือกปลาหมอ (นายมาเลย์ โต๊ะดิน,2555)

นางตีเม๊ะ เต๊ะปุย อายุ 103 ปี (ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2555) เล่าว่าเดิมพื้นที่เกาะปุยนี้เป็นดินแดนของประเทศมาเลเซีย ส่วนเกาะลังกาวิ นั้นเป็นดินแดนของประเทศไทย ส่วนพื้นที่บ้านตันหยกกาโบย (หมู่ที่ 2) จะอยู่ฝั่งประเทศไทยและส่วนพื้นที่ที่เรียกว่าบ้านปุย (หมู่ที่ 3) อยู่ฝั่งประเทศมาเลเซีย ซึ่งหลักฐานการแบ่งเขตแดน เป็นหลักเขตอยู่บนภูเขาหลังโรงเรียนบ้านตันหยกกาโบย นางตีเม๊ะเล่าว่าตระกูลของนางตีเม๊ะเป็นตระกูลเก่าแก่ที่เริ่มเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่ปุยเป็นตระกูลแรกๆ โดยมีประมาณ 3-4 ตระกูลที่มาตั้งถิ่นฐานที่เกาะปุยแห่งนี้ เช่น ตระกูลโต๊ะดิน ตระกูลเต๊ะปุย ตระกูลยาดำ เป็นต้น ตระกูลของนางตีเม๊ะ เป็นตระกูลใหญ่ มีกริชประจำตระกูล แต่ตอนหลังมีพ่อค้าชาวจีนสัญชาติมาเลเซีย มากำขึ้นกริชและของเก่าที่มีค่าในเกาะโดยที่คนในเกาะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ไม่ได้คิดว่าของเก่าเหล่านั้นเป็นของมีค่าทางประวัติศาสตร์และ

วัฒนธรรม จึงขายให้กับพ่อค้าชาวจีนมาเลเซียไปเป็นจำนวนมาก เช่น ถ้วยโลหะขาม เครื่องปั้นดินเผา กริช โบราณ ดาบโบราณ เครื่องดนตรีมลายูโบราณ เป็นต้น จะเห็นว่าชาวบ้านบนเกาะปูกูและประเทศเพื่อนบ้าน หรือชาวมลายูในปัจจุบันมีความสัมพันธ์กันหรือที่เรียกว่า โครงข่ายทางสังคม (Social Network) มีความสัมพันธ์กันแบบเครือข่าย หรือญาติมิตร มาตั้งแต่สมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน มีการเคลื่อนย้าย โดยไปแต่งงานกับชาวมลายู ไปมาหาสู่ เยี่ยมญาติ ไปทำมาหากิน ไปเรียนหนังสือ ที่ประเทศมาเลเซียกันอย่าง ต่อเนื่องเรียกได้ว่า แบ่งเขตแดนแต่ไม่ได้ตัดความสัมพันธ์ หรือ อาจจะเรียกว่า เป็น “บ้านพี่เมืองน้องกัน” (ภาพที่ 4-1 และ 4-2)

ภาพที่ 4-1 นางตีเมาะ เต๊ะปูกู อายุ 103 ปี (ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2555)

ภาพที่ 4-2 การแต่งงานระหว่างชาวปูกูและชาวมลายู (ญาติฝ่ายเจ้าสาวมาต้อนรับเจ้าบ่าวที่ทำเรือ)

2. การตั้งถิ่นฐานและวิถีชีวิตของชาวบ้านตำบลปูกู

จากคำบอกเล่าการตั้งถิ่นฐานของชาวปูกู(นางนางตีเมาะ เต๊ะปูกู,สัมภาษณ์เมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2555) และ(นายมาเลย์ โต๊ะดิน ,สัมภาษณ์เมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2555) เริ่มแรกจะตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บ้านควนบ่อน้ำ ซึ่งอยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือของตำบล บริเวณนั้นจะเป็นเชิงเขาที่กั้นระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย หรือเรียกว่าเทือกเขาสันกาลาศรี ซึ่งบ้านปูกูห่างจากรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย ประมาณ 12 กิโลเมตร สาเหตุการเลือกตั้งถิ่นฐานที่นี่เพราะอาจต้องการป้องกันการเกิดอุทกภัย เพราะบ้านควนบ่อน้ำอยู่ที่สูง โดยเริ่มแรกจะดำรงชีพโดยการทำสวนผลไม้และล่าสัตว์ และลงจากเขามาหาปลาสำหรับขายให้กับชาวจีน ต่อมาถูกโจรปล้นหมู่บ้านจึงหนีลงมาอยู่ที่โรงเผาถ่าน ซึ่งเป็นบริเวณที่ชาวบ้านอาศัยอยู่ในปัจจุบันอยู่ใกล้กับท่าเรือ บ้านต้นหยงกาโบย หมู่ที่ 2 จากนั้นเมื่อมีประชากรเพิ่มมากขึ้นก็ค่อยๆขยายพื้นที่ไปทางด้านบ้านหัวแหลมที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเกาะปูกู มีลักษณะเป็นที่ราบชายฝั่ง สามารถเพาะปลูกและทำนาข้าวได้สมัยก่อนบริเวณรอบเกาะปูกูและบริเวณใกล้เคียง จะมีไม้โกงกางขึ้นหนาแน่น และชาวบ้านนำไม้โกงกางไปเผาถ่าน ถือว่าเป็นไม้ที่ให้ถ่านคุณภาพดีที่สุด สามารถเป็นสินค้าขายยังต่างประเทศ เช่น กัวลาลัมเปอร์ ปีนัง ยะโฮร์บา루 มะละกา ประเทศมาเลเซีย และประเทศสิงคโปร์ หลักฐานการเผาถ่านเพื่อส่งขายเป็นสินค้าส่งออกที่ยังคงเหลืออยู่ คือ มีเตาเผาถ่านขนาดใหญ่ประมาณ 7 ลูกหรือมากกว่า ตั้งเรียงรายรอบแนวขอบรอบเกาะตั้งแต่

บริเวณหมู่ 2 บ้านต้นหยงกาโบยไปจนถึงหมู่ที่ 3 บ้านปุยและหลักฐานที่สำคัญอีกอย่างคือ มีเรือสำเภาบรรทุกสินค้า (ถ่าน) ล่มจอดอยู่บริเวณท่าเทียบเรือใกล้ๆ กับเตาเผาถ่าน เรือสำเภาโบราณกลายเป็นสัญลักษณ์ หรือเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเกาะปุยแล้วต้องนั่งเรือไปเยี่ยมชม (ภาพที่ 4-3 และ 4-4)

ภาพที่ 4-3 ซากเตาเผาถ่านขนาดใหญ่อยู่ประมาณ 50-80 ปี

ภาพที่ 4-4 ซากเรือสำเภาโบราณ (ขนส่งถ่านขายในอดีต)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปุย (นายมาเลย์ โต๊ะดิน ,ให้สัมภาษณ์เมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2555) เล่าว่า ตระกูลโต๊ะดิน เป็นตระกูลเก่าแก่ที่มาตั้งรกรากที่ปุย ก่อนที่ประเทศไทยและประเทศมาเลเซียยังไม่แยกอาณา

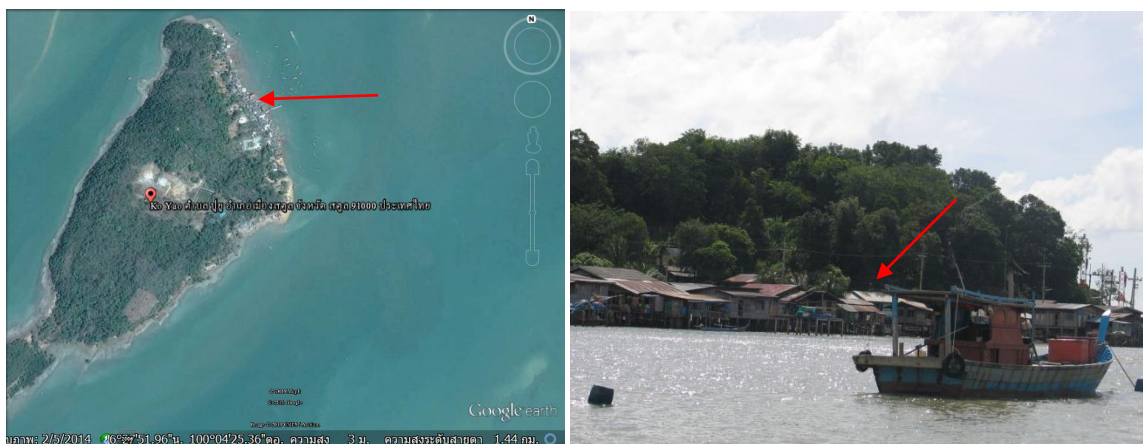
เขตจากกันอย่างชัดเจน สตูล หรือ สะโตย (ภาษามลายู)เดิมการปกครองขึ้นอยู่กับรัฐไทรบุรี ประเทศไทย (ปัจจุบันไทรบุรี คือ รัฐเปอร์ลิส ในการปกครองของประเทศมาเลเซีย) ในสมัยนั้นยังไม่มีเชื้อพระวงศ์จากเมืองหลวงมาปกครอง แต่มีเจ้าเมืองทางภาคใต้ปกครองกันเอง คือ เจ้าพระยาภูมินาศ (สมันตรัตน์) เป็นชาวมุสลิม ขณะนั้นบ้านปูกูอยู่ภายใต้การปกครองของสะโตย (ปัจจุบัน คือ จังหวัดสตูล) สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นมาขึ้นบกแถวไทรบุรี ทั้งยาและยาของนายมาเลย์ซึ่งเป็นชาวมลายูได้รับผลกระทบจากสงคราม จึงอพยพมาตั้งถิ่นฐานที่สะโตยโดยเดินทางผ่านทางเทือกเขาสันกาลาศรีมาตั้งบ้านเรือนที่บ้านปูกู สมทบกับชาวปูกูดั้งเดิม และขณะเดียวกันก็มีบางคนที่อพยพมาจากที่อื่น มาอาศัยอยู่ร่วมกัน จนกลายเป็นชาวปูกูจนถึงปัจจุบัน (ภาพที่ 4-5)

ภาพที่ 4-5 การตั้งถิ่นฐานบริเวณที่ราบบนเกาะปูกู (ด้านหลังเป็นเทือกเขาสันกาลาศรีที่ตั้งบ้านควนบ่อน้ำ)

ส่วนการตั้งถิ่นฐานที่บ้านเกาะยาว หมู่ที่ 1 มีการตั้งบ้านเรือนหนาแน่นอยู่บริเวณทางด้านหน้าของเกาะซึ่งเป็นที่ยราบ และมีชายหาดแคบๆ ด้านหลังของเกาะเป็นภูเขาชายหาดของเกาะยาวมีลักษณะเป็นหิน สีแดงขนาดแตกต่างกันออกไป เรียกว่า หาดทรายแดง ชาวบ้านจะอาศัยอยู่ทางด้านหน้าของเกาะมากกว่าทางด้านหลังของเกาะบ้านเกาะยาวชาวบ้านมีอาชีพทำประมง จึงสะดวกที่จะจอดเรือไว้ทางด้านหน้าของเกาะเพื่อความสะดวกในการดูแลเรือและสะดวกในการออกหาปลา และประกอบอาชีพ จึงตั้งบ้านเรือนบริเวณหน้าเกาะ หากเดินทางไปทำธุระที่ไหนก็ไม่ต้องกังวลเรื่องเรือจะหาย สมัยก่อนเรือมีความสำคัญกับชาวประมงมาก มีเรือก็จะสะดวกในการเดินทาง การค้าขาย การทำมาหากิน ซึ่งอาจจะคล้ายกับคนที่อาศัยอยู่บนแผ่นดินใหญ่ส่วนมากมักจะตั้งถิ่นฐานใกล้คลอง เพราะสะดวกในเรื่องน้ำกินน้ำใช้และการเดินทาง เพราะสมัยก่อนเดินทางโดยเรือและเดินเท้า การตั้งถิ่นฐานของเกาะยาวขยายตัวออกไปทางด้านข้างทั้งสองด้าน จากท่าเทียบเรือไปฝั่งซ้ายและฝั่งขวาออกไปเรื่อยๆเมื่อประชากรเพิ่มขึ้นการขยายตัวของชุมชนก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วยมีการสร้างบ้านเรือนขึ้นบนแผ่นดินเรื่อยๆมีการสร้างมัสยิดเพื่อประกอบกิจการศาสนาเช่น มัสยิดบ้านเกาะยาวและสถานที่สำคัญอื่นๆ เช่น โรงเรียนบ้านเกาะยาวร้านขนมพื้นเมือง ร้านขายของชำ อ่างเก็บน้ำจืด ถนนลาดซีเมนต์ที่สร้างโดย อบต.ปูกู เป็นเส้นทางสายสั้นๆ เชื่อมต่อระหว่างกลุ่มบ้านและสร้างถนนรอบเกาะ แต่บางช่วงถนนยังเป็นลูกรัง (ภาพที่ 4-6)

ภาพที่ 4-6 การตั้งบ้านเรือนบริเวณทางด้านหน้าของเกาะ หมู่ที่ 1 บ้านเกาะยาว

การสร้างบ้านเรือนของชาวปยู ถือว่าเป็นลักษณะทางวัฒนธรรมเฉพาะของชาวเล จากการสังเกตพบว่า รูปแบบบ้านจะมีลักษณะเป็นบ้านชั้นเดียว ยกพื้นสูง ตั้งเรียงรายบริเวณรอบเกาะบ้านที่สร้างอยู่ในทะเลที่มีน้ำท่วมถึงจะเสาบ้านและพื้นสร้างด้วยไม้โกงกาง และบ้านที่อยู่บนแผ่นดินจะสร้างด้วยไม้เป็นแปรรูปเป็นแผ่นๆ มีบางหลังสร้างบ้านด้วยปูนซีเมนต์บ้านเรือนในปยูแม้ประชากรส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาอิสลาม แต่ก็มีวัฒนธรรมที่คล้ายกับไทยพุทธ คือ “พิธีกรรมการตั้งเสาเอก” มีความเชื่อที่คล้ายกับไทยพุทธ คือ ความเชื่อเรื่องคุณุขยามการตั้งเสาเอก เพื่อความเป็นสิริมงคลในการสร้างบ้านหลังใหม่ เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของผู้อยู่อาศัย อาศัยในบ้านหลังใหม่ด้วยราบริน ทำมาหากินสะดวก อุดมสมบูรณ์ ไม่เจ็บป่วย ฯลฯ ความเชื่อนี้จะเป็นความเชื่อที่มีลักษณะคล้ายกับชาวไทยพุทธ (ภาพที่ 4-7)

ภาพที่ 4-7 พิธีกรรมการสร้างบ้านเรือน “ การตั้งเสาเอก ”

การสร้างบ้านเรือนของชาวปยู จากการสังเกต จะพบ 2 ลักษณะ คือ สร้างบ้านเรือนอยู่ในทะเล และสร้างบ้านเรือนบนพื้นดินในเกาะ บ้านเรือนที่สร้างในทะเลจะสร้างแบบไม่ค่อยถาวร เสาบ้านจะทำด้วยต้นโกงกาง

ชาวบ้านจะตัดต้นโกงกางแล้วนำมาปอกเปลือกทิ้งไว้ให้แห้งหรือแช่ในน้ำทะเลเพื่อความคงทน แล้วนำมาทำเป็นเสาบ้าน โกงกางเป็นไม้ที่ขึ้นอยู่ในป่าชายเลน เป็นไม้เนื้อแข็งทนต่อการกัดกร่อนของน้ำทะเล ถือเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่รู้จักนำเอาทรัพยากรใกล้ตัวมาปรับใช้โดยนำไม้จากป่าชายเลนมาสร้างบ้านเรือน (ภาพที่ 4-8) บ้านที่ตั้งอยู่ในทะเลลักษณะของตัวบ้านจะสร้างแบบไม่ค่อยถาวรมากนัก อาจเป็นเพราะบริเวณที่บ้านเรือนตั้งอยู่ริมตลิ่ง หรือบริเวณชายหาดซึ่งเป็นดินเลน มีน้ำขึ้นน้ำลงและลมแรง ต้องออกแบบให้บ้านรับกับแรงลมและแรงน้ำตัวบ้านจะมีช่องลมเพื่อให้ลมพัดผ่าน ช่วยลดแรงต้านของลม ป้องกันมิให้บ้านเรือนพังหากลมพัดแรงหรือมีลมพายุส่วนบ้านเรือนที่ตั้งอยู่บนพื้นดินในเกาะ จากการสังเกตส่วนใหญ่ชาวบ้านจะสร้างบ้านแบบถาวรมากกว่าบ้านที่ตั้งอยู่ในทะเล คือ ตัวบ้านสร้างด้วยปูนซีเมนต์และไม้เนื้อแข็งที่ผ่านการแปรรูป เสาบ้านทำด้วยซีเมนต์ที่ป้องกันปลวกและการผุกร่อน ไม้ที่นำมาทำตัวบ้านและฝาบ้านจะเป็นแผ่นไม้ที่แปรรูปแล้ว บริเวณเชิงชายและนอกชาน จะมีการแกะสลักลวดลายอย่างสวยงาม บางหลังบนหน้าต่างติดกระจกลูกเต๋า จากการสังเกต การทำฝาบ้านจะมี 2 ลักษณะ คือ ติฝาบ้านในแนวนอน และในแนวตั้ง (ภาพที่ 4-9)

ภาพที่ 4-8 บ้านเรือนที่ตั้งอยู่ในทะเล เสาและพื้นบ้านทำด้วยไม้โกงกาง

ภาพที่ 4-9 บ้านเรือนที่ตั้งอยู่บนแผ่นดินจะสร้างด้วยไม้แปรรูปเป็นแผ่นๆ
(ฝาบ้านแบบแนวตั้ง)

ตำบลปูลูในปัจจุบัน มี 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านเกาะยาว หมู่ที่ 2 บ้านตันหยกกาโบย หมู่ที่ 3 บ้านปูลู มีประชากรจำนวน 2,929 คน แยกเป็นชาย 1,447 คน หญิง 1,482 คน จำนวน 664 ครัวเรือน ขึ้นอยู่ภายใต้การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลปูลู ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงชายฝั่งขนาดเล็ก เกาะปูลูมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีแหล่งจับสัตว์น้ำทะเลบริเวณรอบๆเกาะ ซึ่งรวมทั้งเกาะยาวด้วย มีบางครอบครัวประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ทำสวนผลไม้ ตำบลปูลูมีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 1,700 ไร่ (องค์การบริหารส่วนตำบล, 2555) นอกจากนี้ชาวบ้านบางส่วนเริ่มประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพราะหน่วยงานภาครัฐเริ่มสนับสนุนและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวมากขึ้น มีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมที่เกิดจากการท่องเที่ยว เช่น เช่าเหมาเรือนำเที่ยวตามเกาะต่างๆ เช่าเหมาเรือตกหมึก ตกปลา ขายอาหารทะเลให้นักท่องเที่ยว เป็นไกด์นำเที่ยวตามเกาะหรือสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์หรือเชิงวัฒนธรรม ให้บริการเช่ารถซาเล้งชมวิถีชีวิตชาวเกาะขายอาหารให้นักท่องเที่ยว เช่น อาหารทะเล ข้าวแกง ขนมพื้นเมือง บริการที่พักแบบโฮมสเตย์นำชมวิถีชีวิตชาวประมง เช่น การตกหอย การจับกุ้ง ชมบ้านเรือนพื้นถิ่นที่มีสถาปัตยกรรมแบบมุสลิมพื้นถิ่น ชมศิลปะการต่อสู้ปัญจศิลป์ เป็นต้น

สภาพทางสังคม

ด้านการศึกษา ตำบลปูลู มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน คือบนเกาะยาวมี 1 โรงเรียน (โรงเรียนบ้านเกาะยาว) และบนเกาะปูลูมี 1 โรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขยายโอกาส จำนวน 1 โรงเรียน (โรงเรียนบ้านตันหยกกาโบยชัยพัฒนา) มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 ศูนย์ คือบนเกาะยาว มีจำนวน 1 ศูนย์และบนเกาะปูลูมีจำนวน 1 ศูนย์ มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ 3 แห่ง

สถาบันและองค์กรศาสนา

ตำบลปยุ มีมัสยิด จำนวน 3 แห่ง (ในเกาะยาว 1 แห่งและในเกาะปยุ 2 แห่ง) และมัสยิดราชะห์ จำนวน 3 แห่ง

3. ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาชาวบ้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บ้านปยุตั้งอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดสตูล มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย รัฐปะลิสชาวบ้านนับถือศาสนาอิสลาม ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของชาวปยุจึงมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับชาวมาเลเซีย เช่น การใช้ชีวิตประจำวัน การแต่งกาย ภาษา บ้านเรือน ประเพณี การละเล่นต่างๆ รวมทั้งยังมีการติดต่อไปมาหาสู่กับญาติชาวมาเลเซีย มีการแต่งงาน การไปทำงาน ไปเรียนหนังสือ เพราะปยุกับมาเลเซียถือเป็นบ้านพี่เมืองน้องกัน แบ่งเขตแดนแต่ไม่แบ่งเขตความสัมพันธ์

3.1 ประเพณีอาซูรอ

เป็นประเพณีพื้นบ้านของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม คำว่า "อาซูรอ" เป็นภาษาอาหรับ หมายถึงวันที่ 10 ของเดือนมุฮรอม อันเป็นเดือนแรกของปฏิทินอาหรับ ชาวบ้าน นิยมกวนขนมอาซูรอกันในเดือนนี้ จึงเรียกกันว่า ขนมอาซูรอ การกวนขนมเริ่มด้วยการที่ชุมชนประกาศเชิญชวนนัดหมายให้ผู้รู้กันทั่วว่าจะกวนขนมที่ไหน เมื่อใด เมื่อถึงวันนัด ชาวบ้านก็จะช่วยกันนำอาหารดิบ เครื่องปรุงชนิดต่าง ๆ มารวมกัน ผู้คนจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เชิญชวน เมื่อได้ของมาาก พอแล้วก็จะช่วยกันกวน คนในหมู่บ้านมาช่วยกันคนละไม้คนละมือ เพื่อความสามัคคีและสร้างความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน อันมีผลต่อการอยู่ร่วมกันของสังคมอย่างมีความสุข ก่อนจะแจกจ่ายให้รับประทานกัน ในวันงานประธานจะเชิญบุคคลที่นับถือของชุมชนขึ้นมากล่าวขอพร (ดูอา) ก่อน จึงจะแจกให้คนทั่วไปรับประทานกัน ขนมอาซูรอ จะแบ่งเป็น 2 ประเภทคือของคาวและของหวาน เครื่องปรุงของคาว ได้แก่เนื้อไก่ แป้ง เกลือ มัน พริกไทย กะทิ และเครื่องสมุนไพรอื่นๆ แล้วแต่สูตรของบ้านไหน ส่วนของหวานจะประกอบด้วย แป้ง กะทิ น้ำตาล ผลไม้ตามฤดูกาล เช่นข้าวโพด มัน กล้วย ฟักทอง ถั่วดำ ข้าวเหนียวดำ ฯลฯ โดยจะนำของทุกอย่างมารวมกันในกระทะใบใหญ่แล้วกวนโดยใช้ไม้พายกวน เพื่อให้ของหวานทุกอย่างผสมเป็นเนื้อเดียวกัน ใช้เวลากวนไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง ตักใส่ถาดแต่งหน้าให้สวย รอให้เย็นแล้วตัดแจกจ่ายแบ่งปันกันในหมู่บ้าน ขนมอาซูรอถือเป็นขนมพิเศษหารับประทานได้ยาก เพราะ 1 ปีมีให้ลิ้มชิมรสกันได้เพียงครั้งเดียว สำหรับเด็กแล้วอาซูรอคือขนมอร่อยที่หา กินได้ยาก แต่สำหรับผู้ใหญ่ อาซูรอคือความสามัคคี ความกลมเกลียวของคนทั้งหมู่บ้าน ในวันนี้จะมีกิจกรรมให้เด็กๆ ได้แสดงออกด้วยทั้งนี้เพื่อความสุขสมครสมานสามัคคีของชุมชน ถือเป็นกุศโลบายอย่างหนึ่งของชาวบ้าน (ภาพที่ 4-10)

การกวนขนมในวันอาซูรอ (สร้างความสามัคคี)

ภาพที่ 4-10 ประเพณีอาซูรอบ้านต้นหยงกาโบย
ที่มาภาพ : องค์การบริหารส่วนตำบลปุย, 2555

3.2 ประเพณีลอยเรือ

เรื่องเล่าจากแม่เต่าปุย (นางนางตีเม้าะ เต่าปุย, สัมภาษณ์เมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2555) ประเพณีลอยเรือในเกาะปุยยังคงรักษาประเพณีลอยเรือเอาไว้ แต่ปัจจุบันหาได้ยากพอสมควร ซึ่งประเพณีลอยเรือนี้เป็นพิธีกรรมของชาวเล เป็นการไหว้บรรพบุรุษเพื่อให้ลูกหลานอยู่รอดปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ เพราะในสมัยก่อนชาวเลยังไม่รู้จักภัยธรรมชาติ ที่เรียกว่า สึนามิ (Tsunami) ว่าคืออะไร จะเรียกสึนามิว่า “ไต้ดำ” ชาวเลจะกลัวไต้ดำกันมาก โดยชาวเลรู้ว่าเมื่อน้ำลด ให้ระวัง เพราะไต้ดำจะมา ให้รีบวิ่งหนีขึ้นที่สูงให้มากที่สุด สมัยก่อนชาวเลยังไม่มี การนับถือศาสนาใดๆ เมื่อเกิดความกลัวก็นึกถึงบรรพบุรุษ จึงเกิดการบูชาบรรพบุรุษเกิดขึ้น โดยจะทำพิธีลอยเรือ ปีละ 2 ครั้ง คือ จะทำในเดือน 6 (พฤษภาคม) และเดือน 12 (พฤศจิกายน) ชาวเลเชื่อกันว่าวิญญาณที่ศักดิ์สิทธิ์สามารถถลันตาลให้เกิดเป็นสิริมงคลและอำนวยความสะดวกในการทำมาหากิน จึงมาบนบานเพื่อขอพรเป็นประจำก่อนจะออกจับปลาจุดหมายในการทำพิธีลอยเรือ คือการลอยบาปเป็นการเสี่ยงทายในการทำบาป เป็นการกำหนดอาชีพอะไรจะเจริญก้าวหน้าหรือขาดแคลนดูได้จากเรือที่ลอยไปแล้ว ไม่ถูกคลื่นซัดเข้าฝั่งอย่างเดิม แสดงว่าชาวเลทั้งเกาะจะโชคดีจับปลาได้ ทำมาหากินคล่อง ถ้าหากเรือที่ลอยไปถูกซัดเข้าหาฝั่งเหมือนเดิม แสดงว่าการทำมาหากินฝืดเคือง ประสบอุบัติเหตุถึงชีวิต เรือที่ลอยจะทำจากไม้ระกำ ชาวเลจะตัดเล็บตัดผมใส่ในเรือแล้วลอยไป เป็นการเชื่อว่าลอยเคราะห์ให้ลอยไปกับเรือ ปัจจุบันชาวบ้านมีความรู้เกี่ยวกับภัยธรรมชาติมากขึ้น จากเหตุการณ์มหาภัยสึนามิ เมื่อปี 2547 ตำบลปุยก็ได้รับ

ผลกระทบพอสมควร คือ ชาวประมงบางรายที่เลี้ยงปลาในกระชังรายต้องหมดเนื้อหมดตัว หน่วยงานราชการก็ได้เข้ามาช่วยเหลือและปัจจุบันมีการสร้างหอเตือนภัย ตั้งอยู่ที่บ้านต้นหยงกาโบยหมู่ที่ 2 โดยใช้สัญญาณจากดาวเทียม

3.3 ประเพณีถือศีลอด

ประเพณีถือศีลอด ตำบลปุยยังคงเคร่งครัดในการทำพิธีถือศีลอด โดยตำบลปุยยังมีมัสยิด 3 แห่ง บนเกาะยาวหมู่ที่ 1 มีมัสยิด 1 แห่ง บนเกาะปุย หมู่ที่ 2 และ 3 มีมัสยิด 2 แห่ง ชาวบ้านยังคงรักษาวัฒนธรรมมุสลิมดั้งเดิมเอาไว้อย่างเคร่งครัด เมื่อถึงประเพณีวันถือศีลอด ในแต่ละวันของการละศีลอดชาวบ้านจะแลกเปลี่ยนอาหารมื้อเย็นกันรับประทานระหว่างบ้านใกล้เคียง สร้างความรักใคร่สามัคคีกันภายในเกาะ

ประเพณีการถือศีลอดเป็นประเพณีที่ชาวมุสลิมที่มีอายุครบ 15 ปี ทุกคนต้องถือปฏิบัติ เรียกเดือนนี้ว่า เดือน “รอมฎอน” พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงบัญญัติเรื่องการถือศีลอดในสมัยของศาสดามุฮัมมัด กำหนดให้ถือศีลอด 1 เดือน (28-30วัน) โดยการงดเว้นจากการกิน การดื่ม การมีเพศสัมพันธ์ตอนกลางวันในช่วงการถือศีลอด นับตั้งแต่มีแสงอรุณขึ้น การถือศีลอดเป็นการฝึกตนเอง คือ 1) ฝึกความอดทนให้มีพลังตั้งใจอย่างเด็ดเดี่ยว 2) ฝึกความไม่พุดบด ไม่ทะเลาะวิวาท 3) สร้างความปรองดองรักใคร่ 4) เกิดความเมตตาเห็นอกเห็นใจคนอื่น เข้าใจคนที่ยากไร้ ไม่มีกิน การถือศีลอดยกเว้นใน คนชรา สตรีมีครรภ์ หญิงมีประจำเดือน เด็กและคนเดินทางไกล หากวันใดที่ไม่ได้ถือศีลอดก็ต้องชดเชยในเดือนถัดไป (ภาพที่ 4-11)

ภาพที่ 4-11 ประเพณีถือศีลอดของหมู่ที่ 2 บ้านต้นหยงกาโบย
ที่มาภาพ : องค์การบริหารส่วนตำบลปุย,2555

3.4 วันฮารีรายอ

ชาวปุยจัดงานวันฮารีรายอ เป็นประจำปีทุกปี “ฮารีรายอ” เป็นคำที่คนทั่วไปคุ้นหูเมื่อกล่าวถึงเทศกาลเฉลิมฉลองครั้งสำคัญของชาวมุสลิมทั่วโลก เดิมคำนี้มีรากศัพท์มาจากคำว่า Hari Rayaในภาษามลายู โดยมุสลิมแถบ จ.ปัตตานี จ.ยะลา และ จ.นราธิวาส จะออกเสียงเป็นภาษามลายูถิ่นว่า “ฮารีรายอ” แต่มุสลิมในพื้นที่อื่นๆ ของภาคใต้ ตั้งแต่ จ.สงขลา จ.สตูล จ.ตรัง จ.ภูเก็ต จ.กระบี่ ไปจนถึง จ.สุราษฎร์ธานี จะเรียกเทศกาลนี้ว่า “ฮารีรายา” ส่วนมุสลิมในพื้นที่อื่นๆ ของประเทศไทยนั้น มักจะเรียกทับศัพท์ด้วยภาษาอาหรับว่า “วันอีด (Eid)” ซึ่งแปลว่า เทศกาลงานรื่นเริงโดยในแต่ละปีจะมี “วันอีด” หรือเทศกาลเฉลิมฉลองครั้งยิ่งใหญ่ ซึ่งชาวมุสลิมทั่วโลกรอคอย 2 วัน คือ วันอีดิ้ลฟิตรี และวันอีดิ้ลอัฎฮา

อีดิ้ลฟิตรี : งานเฉลิมฉลองหลังการถือศีลอด

แต่ละปีมุสลิมทั่วโลกจะถือศีลอดพร้อมกันในเดือนรอมฎอน ซึ่งเป็นเดือนที่ 9 ตามปฏิทินอิสลาม

ทุกๆ ปีจะมีการดูดวงจันทร์เพื่อกำหนดวันเริ่มต้นถือศีลอดในแต่ละพื้นที่โดยพร้อมเพรียงกัน เนื่องจากปฏิทินอิสลามนั้นเป็นแบบจันทรคติ การเห็นหรือไม่เห็นดวงจันทร์ในวันที่ถูกกำหนดขึ้นให้เป็น “วันดูดวงจันทร์” จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย จะมีสำนักจุฬาราชมนตรีเป็นผู้กำหนดวันดูดวงจันทร์ และจะออกประกาศให้พี่น้องมุสลิมทราบโดยทั่วกันว่า ผลการดูดวงจันทร์เป็นอย่างไร นอกจากนี้ ในแต่ละพื้นที่ก็จะมีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ผู้นำศาสนา และประชาชนในแต่ละท้องที่คอยเฝ้าดูดวงจันทร์ แต่อย่างไรก็ตาม จะยึดถือคำประกาศของสำนักจุฬาราชมนตรีเป็นหลัก

“วันอีดีลฟิตรี” เป็นเทศกาลรื่นเริงหลังจากถือศีลอด ซึ่งเรียกกันเล่นๆ ว่า “เดือนบวช” จึงนิยมเรียกงานรื่นเริงดังกล่าวว่า “วันรายาออกบวช” “วันรายออออกบวช” “วันออกบวช” หรือ “วันอีดีเล็ก” ตรงกับวันที่ 1 เดือนเซาวาล ตามปฏิทินอิสลาม

กิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับวันอีดีลฟิตรี คือ การจ่ายซะกาต หรือการบริจาคทานเมื่อมีทรัพย์สินครบถึงจำนวนที่กำหนด ทั้งนี้ สามารถเทียบเคียงได้กับการจ่ายภาษีให้แก่สังคมนั่นเอง ถือเป็นการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว และเติมเต็มช่องว่างระหว่างชนชั้นในสังคมให้เกิดการเกื้อกูลซึ่งกันและกันด้วย ถัดจาก “วันอีดีลฟิตรี” ไปอีก 2 เดือน 10 วัน โดยอ้างอิงจากปฏิทินจันทรคติแบบเดิม จะมีงานเฉลิมฉลองยิ่งใหญ่อีกครั้ง เรียกว่า “วันอีดีลอัฎฮา” ซึ่งตรงกับวันที่ 10 เดือนซุลฮิจญะฮ์ ซึ่งเป็นเดือนที่ 12 ของปฏิทินอิสลาม โดยในวันดังกล่าวนี้จะตรงกับช่วงเวลาที่มุสลิมทั่วโลกเดินทางไปทำฮัจญ์ หรือแสวงบุญ ณ นครมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ชาวไทยมุสลิมจึงนิยมเรียกกันว่า “วันรายาฮัจญ์” “วันรายอฮัจญ์” “วันอีดีใหญ่” หรือ “ฮารีรายากุรบาน” ทั้งนี้ เนื่องจากสิ่งสำคัญที่มุสลิมต้องทำเนื่องใน “วันอีดีลอัฎฮา” คือ การเชือดสัตว์เพื่อเป็นพลีทาน หรือทำ “กุรบาน” สำหรับผู้ที่มีกำลังความสามารถ หรือมีทุนทรัพย์มากพอ

“กุรบาน” คือ การเชือดสัตว์ซึ่งได้แก่ แพะ แกะ วัว หรืออูฐ แจกจ่ายแก่ครอบครัว เครือญาติ ผู้ขัดสน หรือสังคม โดยสัตว์ที่นำมาเชือดจะต้องมีลักษณะสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่พิการ หรือมีตำหนิที่น่ารังเกียจ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรำลึกถึงการเสียสละครั้งยิ่งใหญ่ของนบีมูฮัมหมัด

พิธีการทางศาสนาที่สำคัญเนื่องในวันอีดีทั้ง 2 วัน คือ การละหมาดวันอีดี ซึ่งเป็นการละหมาดที่ไม่บังคับ หมายถึงถ้าปฏิบัติก็จะได้รับผลบุญ ถ้าไม่ปฏิบัติก็ไม่มีผลบาปเป็นการละหมาดในช่วงเช้าของวันอีดี เพื่อขอพรให้พระองค์อัลลอฮ์ประทานความจำเริญแก่ชีวิต พร้อมทั้งขอภัยโทษในความผิดบาปต่างๆ นานาด้วย ทั้งนี้ มุสลิมส่วนใหญ่มักจะนิยมเดินทางกลับภูมิลำเนาของตนเองเพื่อเฉลิมฉลองวันอีดีร่วมกับครอบครัว และญาติพี่น้อง รวมทั้งเพื่อขอขมาลาโทษซึ่งกันและกัน และแต่งกายด้วยเสื้อผ้าชุดใหม่ หรือที่สะอาดสวยงาม “วันอีดี” จึงถือเป็นวันรวมญาติครั้งยิ่งใหญ่ของพี่น้องมุสลิม โดยหลังจากละหมาดอีดีในช่วงเช้าแล้ว จะมีการเลี้ยงอาหารเพื่อสังสรรค์กันในครอบครัว หรือเลี้ยงอาหารแก่บุคคลทั่วไป รวมทั้งมอบของขวัญ ของกำนัลแก่กันด้วย ทั้งในรูปของขนม สิ่งของต่างๆ และเงิน เช่นเดียวกับอั่งเปาของชาวจีน นอกจากนี้ ก็ยังนิยมเดินทางไปพักผ่อนหย่อนใจตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ หรือไปเยี่ยมญาติตามต่างจังหวัด เพื่อแสดงความรักความห่วงใยที่มีต่อกัน และกระชับสายสัมพันธ์ระหว่างกันให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น (สืบค้นออนไลน์จาก <http://www.manager.co.th/south> เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2556) (ภาพที่ 4-12)

ภาพที่ 4-12 ประเพณีฮารีรายอ ของชาวปยู
ที่มาภาพ : องค์การบริหารส่วนตำบลปยู, 2555

3.5 การละเล่นปัญญาศิลป์ : ศิลปะการต่อสู้ไทยมุสลิมแบบโบราณ

สึละ ซึละ หรือไทยมุสลิมทางภาคใต้เรียกว่า ดึกา บือดึกา เป็นศิลปะการต่อสู้ด้วยมือเปล่า เน้นให้เห็นลีลาการเคลื่อนไหวอย่างสง่างาม ซึ่งเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอย่างหนึ่งของชาวไทยมุสลิม การต่อสู้แบบสึละนี้มีมาตั้งแต่ 400 ปีมาแล้ว โดยกำเนิดขึ้นที่เกาะสุมาตราต่อมาได้มีการดัดแปลงแก้ไขให้เท่าทันยุคสมัย

ก่อนการฝึกสึละผู้เรียนจะต้องเตรียมข้าวของเพื่อไหว้ครูก่อนประกอบด้วย ผ้าขาว ข้าวสามังต์ ด้ายขาว และแหวน 1 วงมามอบให้กับครูฝึก ผู้เรียนจะต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 15 ปี ระยะเวลาในการเรียน 3 เดือน 10 วัน (หรือ 100 วัน) จึงถือว่าจบหลักสูตรโดยมีครูผู้สอน 1 คนต่อศิษย์ผู้เรียน 14 คน ในรุ่นหนึ่งๆคนที่เก่งที่สุดจะได้รับแหวนจากครูและได้รับเกียรติเป็นหัวหน้าทีมและสอนแทนครูได้

การแต่งกายของนักสึละ ประกอบด้วย ผ้าโพกศีรษะ สวมเสื้อคอกลมหรือคอตั้ง นุ่งกางเกงขายาว แล้วมีผ้าสไบเรียกว่า ผ้าซอกเกต ลายสดสวยทับพร้อมทั้งผ้าลือปัก คาดสะเอว หรือใช้เข็มขัดคาดแทนให้กระชับ และเหน็บกริชตามฉบับนักสู้ไทยมุสลิม เครื่องดนตรีประกอบการแสดงสึละมี กลองมลายู 1 คู่ ฆ้อง 1 ใบ และปี่ชวา 1 เล่า เริ่มต้นด้วยการไหว้ครู โดยจะเข้าไหว้ครูทีละคนซึ่งแต่ละสำนักจะมีการไหว้ครูแตกต่างกันออกไป ระหว่างนี้นักสึละจะทำปากขมุบขมิบกล่าวคาถาเป็นภาษาอาหรับและขอพร 4 ประการ หลังจากนั้นนักสึละทั้งสองฝ่ายจะทำการเคารพกันก่อนลงมือต่อสู้ เรียกว่า สาলামัต คือ สัมผัสมือกันแล้วมาแตะที่หน้าผากจึงเริ่มการแสดงท่าทางลวดลายการร่ายรำต่อสู้ตามศิลปะสึละ โดยระหว่างการต่อสู้มีกฎหมาย ห้ามไม่ให้ใช้นิ้วมือแทงตาต่อสู้ ไม่กำมือแน่น ห้ามบีบคอ ห้ามต่อยแบบมวยไทย

สึละของไทยมุสลิมภาคใต้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สึละยาโต๊ะ(ตัก) คือ การต่อสู้อาศัยการรุกและรับ ถ้ารับไม่ได้ก็จะตกไปเลย ส่วนมากใช้ในการประชันฝีมือ
2. สึละตารี (ร่า) คือการต่อกรด้วยความชำนาญในจังหวะลีลาร่ายรำ ใช้ในการแสดงต่อหน้าเจ้าเมืองหรือเจ้านายชั้นสูง

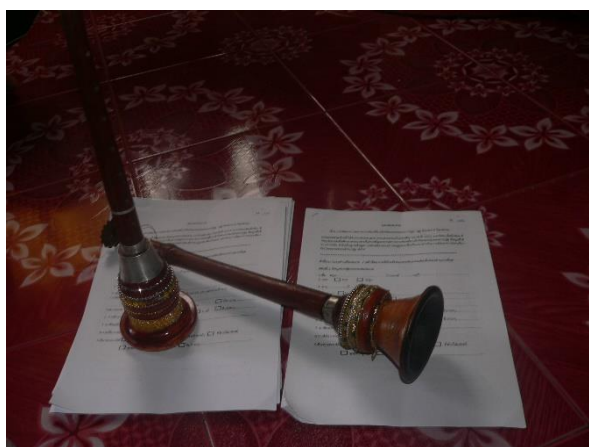
3. สิละกายอ (กริช) คือการต่อสู้ใช้กริชประกอบการรำรำไม้ใช้การต่อสู้จริงๆ แต่อวดลีลา กระบวนท่าทางต่อสู้ส่วนมากมักจะแสดงในเวลากลางคืน

สิละนั้นตั้งแต่สมัยอดีตเป็นทั้งศิลปะที่ใช้ในการต่อสู้จวบจนกระทั่งมีวิวัฒนาการมีการปรับเปลี่ยนใช้เป็นการรำรำต่อสู้อวดลีลาท่าทางกระบวนท่าต่อสู้อย่างสวยงามสมจริง สิละนี้เป็นศิลปะการต่อสู้ที่คล้ายกับมวยจีนหรือกังฟู ทำให้ชวนนึกไปถึงการสืบเนื่องมาจากพ่อค้าชาวจีนที่เข้ามาทำการค้าขายในเมืองปัตตานีตั้งในตำนานเมืองปัตตานี หลายตำนานที่มีชาวจีนเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งเมื่อเข้ามาทำการค้าขายก็อาจได้อะไรศิลปะการต่อสู้ของตนเองเข้ามาผสมผสานเข้ากับการต่อสู้แบบพื้นเมือง อย่างไรก็ตามยังมีที่มาของสิละหลายสำนวนที่ยังหาข้อสรุปที่แน่นอนไม่ได้

สิละ ปัจจุบันอันศิลปะการต่อสู้ของชาวไทยมุสลิมถิ่นมลายูในภาคใต้ของประเทศไทยที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และชื่นชม ซึ่งนับว่าเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและของชาติกำลังจะถูกกลืนและเลือนหายไปจากสังคมคนไทยมุสลิมภาคใต้ของไทย ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาวะการณ์ทางสังคม การเอาใจใส่ช่วยเหลือจากสังคมหลักและการขาดการเข้าใจ เข้าถึงวัฒนธรรมของท้องถิ่นของหน่วยงานที่จะเข้ามาดูแลและให้การช่วยเหลือในการสนับสนุนอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นอันเป็นรากเหง้าที่เป็นต้นแบบนำไปสู่ศิลปะการแสดงต่าง ๆ นานาของสังคมประเทศชาติหลักอันสิ่งที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชาติ สิละ กำลังตกอยู่ในสภาวะการณ์ที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง (ประพันธ์ เรืองณรงค์, 2542)

การละเล่นปญจศีลัตเป็นศิลปะการต่อสู้ที่เก่าแก่ของชาวชาวปยู ที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์เอาไว้ ที่เกาะปยู มีนายยายา ปุนยัง เป็นผู้สืบทอด (หัวหน้าทีม) ซึ่งตอนนี้มีสมาชิกที่ช่วยกันฝึกสอนและเล่นดนตรีประกอบอีกประมาณ 20 คน เช่น บังยา บังยูโซป บังอาลี บังยาโก๊ป และเพื่อนๆ ที่มาจากมาเลเซีย มาช่วยเล่นเครื่องดนตรีเป็นบางครั้งที่ชาวคณะรับเชิญมาเล่นในโอกาสสำคัญและอีกชุดหนึ่ง คือ ผู้ถูกฝึกสอน คือเด็กเยาวชนอายุระหว่าง 13-20 ปี ทั้งหญิงและชาย ที่มาจากเกาะยาวและเกาะปยู โดยทางองค์การบริหารส่วนตำบลปยู จะช่วยสนับสนุนเรื่องเครื่องแต่งกาย เครื่องดนตรี ในการละเล่น การละเล่นจะเล่นในงานแต่งงาน งานต้อนรับแขกคนสำคัญ งานขึ้นปีใหม่ หรือ โอกาสสำคัญ เช่น มีแขกพิเศษมาเที่ยวหรือเยี่ยมชมเกาะ

นายยายา กล่าวว่า ตนจะต้องสืบทอดศิลปะการต่อสู้นี้ ไปจนตาย เพราะสิละ มีคุณค่าทางด้านจิตใจของตน ที่สำคัญ เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ช่วยลดปัญหาการติดยาเสพติดของเยาวชนและเป็นการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาวมุสลิม (ภาพที่ 4-13)

ภาพที่ 4-13 ปี่ (เครื่องดนตรีปญจศีลัต) และนายยายา ปุนยัง (ผู้ถ่ายทอดปญจศีลัต)

3.6 “หยอง” ภูมิปัญญาชาวบ้าน : การจับปูแบบนกอูร์ักษ์

หยอง เป็นเครื่องมือจับสัตว์น้ำ ที่ใช้จับปู (ศุภรัตน์ พินสุวรรณและคณะ, 2554) ส่วนใหญ่ใช้จับปูม้า ปูดำ หยองทำจากไม้และอวน หยองประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นแกนตรงกลางยาวประมาณ 2-4 เมตร ทำจากไม้โก่งงอหรือไม้ไผ่ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2-3 นิ้ว เหลาตรงโคนของไม้ให้แหลมใช้สำหรับปักลงบนดินเลน และส่วนที่เป็นภาชนะสำหรับให้ปูลงไปติด ส่วนนี้ทำจากโครงไม้ไผ่หรือไม้โก่งงอ ที่เหลาปลายให้เล็กเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2 เซนติเมตร นำไม้มาโค้งเข้าหากันเป็นรูปวงกลม เหลาไม้ไผ่เป็นวงกลม 2 ชั้น นำอวนมาคลุมรอบๆ เย็บติดกับโครงสร้างไม้ไผ่โดยรอบ ใช้ไม้ที่เป็นแกนกลางใส่ไว้ตรงกลางของวงกลมทั้งสอง เปิดปากเป็นช่องให้ปูเข้า และใส่เหยื่อติดไว้กลางหยอง ล่อให้ปูเข้ามา เมื่อปูติดเหยื่อ หยองจะหุบ ปูก็จะติดอยู่ในหยอง หยอง ใช้เฉพาะในเกาะปูยู เพราะปูยูมีขาผิ่ที่เป็นดินเลนสามารถปักหยองลงไปได้ ที่มีระดับน้ำประมาณ 1.5-3 เมตร ใช้จับปูในช่วงน้ำเกิด (น้ำเกิด คือ น้ำขึ้น) บริเวณปากแม่น้ำ ลำคลอง ร่องน้ำ ส่วนที่เกาะยาวชาวประมงจะไม่ใช้หยองจับปู เพราะที่เกาะยาวน้ำลึก ใช้หยองไม่ได้ (ภาพที่ 4- 14)

ชาวเกาะยาวจะใช้อวนจับปู การวางอวนของชาวเกาะยาวจะวางห่างจากฝั่งประมาณ 15-30 เมตร ที่ระดับน้ำลึก 2-40 เมตร วางอวนให้ขวางทางน้ำไหล ที่ปลายอวนทั้งสองข้างจะผูกธงสีต่างๆไว้เป็นสัญลักษณ์ในการจดจำ

ภาพที่ 4-14 หัวปลา ใช้ทำเหยื่อใส่ในหยองล่อปู กุ้ง และการเตรียมหยองลงเรือเพื่อจับปูและกุ้ง

4. ปฏิทินการท่องเที่ยวของตำบลปูยู อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

“ปูยูเมืองน่าอยู่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่งเสริมวัฒนธรรมการศึกษา พร้อมรักษาสีงแวดล้อมให้สอดคล้องเศรษฐกิจพอเพียง” คำขวัญของตำบลปูยู

การเดินทางมาท่องเที่ยวที่เกาะปูยู สามารถเดินทางโดยรถยนต์ นักท่องเที่ยวเริ่มต้นที่ตัวเมืองสตูล นั่งรถสองแถวถึงท่าเทียบเรือท่ามะลิ ระยะทางประมาณ 13 กิโลเมตร แล้วนั่งเรือต่อจากท่าเทียบเรือท่ามะลิ ถึงท่าเทียบเรือตันหยกกาโบย ระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร ใช้เวลา 15-20 นาที ค่าโดยสารเรือเที่ยวละ 30 บาท/คน หากเหมาทั้งลำไป-กลับ ราคา 600 บาท/เที่ยว (ราคาค่าโดยสารอาจเปลี่ยนแปลงขึ้นกับราคาน้ำมัน)

เดินทางด้วยรถสองแถวหรือรถประจำทาง คีวรสองแถวอยู่ที่สี่แยกเจ๊ะบิลัง (ตรงข้ามร้านสะดวกซื้อ) รถจะออกทุกๆ 15 นาที เริ่มบริการตั้งแต่ 7.00 น.- 18.00 น. ทุกวัน

การเดินทางจากท่าเทียบเรือท่ามะลิ ไปยังเกาะปูยู เรือจะออกทุกๆ 30 นาที เริ่มบริการตั้งแต่เวลา 06.00น.-17.00 น. สำหรับนักท่องเที่ยวต้องการเช่าเรือเที่ยว เรือน้ำเที่ยวสามารถติดต่อได้ที่ท่าเทียบเรือท่ามะ

ล้ง ท่าเทียบเรือปูยู ท่าเทียบเรือตันหยงกาโบย หรือ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลปูยู (ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว) 074-720199 และ 074-720200 (ภาพที่ 4-15 และ 4-16)

จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชาวบ้าน โดยมีรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปูยู (นายอัศดุล เหลาะ ขุนชนะ) เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2556 เพื่อจัดทำปฏิทินการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเกาะปูยู สามารถสรุปช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวสามารถมาท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี (มกราคม-ธันวาคม) แต่เดือนที่เหมาะสมที่สุดในการท่องเที่ยว คือ เดือนตุลาคม - ธันวาคม ของทุกปี ช่วง 3 เดือนนี้เหมาะแก่การท่องเที่ยวมากที่สุด ช่วงเวลาดังกล่าวมีทรัพยากรสัตว์น้ำชุมชุมทุกชนิด เช่น กุ้ง กุ้ง หอย ปูม้า ปูดำ ปลาอินทรี ปลาหมึก ฯลฯ นักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือตกหมึก ตกกุ้ง จับปูในตอนกลางคืนได้ และหากนักท่องเที่ยวต้องการจับกุ้งด้วยมือ ก็สามารถไปลองจับกุ้งกับชาวบ้าน นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมงในรูปแบบต่างๆ กับชาวบ้าน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมปูยูมีกิจกรรมการท่องเที่ยวหลายกิจกรรม (ตารางที่ 4-1)

ช่วงน้ำลด (6 คำ - 11 คำ) ส่วน 11 คำ ขึ้นไป จะเป็นช่วงน้ำขึ้น น้ำขึ้น-น้ำลง มีอิทธิพลต่อปริมาณของสัตว์น้ำในทะเล และการเลือกซื้อปู เพราะช่วงน้ำลด (ข้างแรม) เนื้อปูจะมีน้อย ช่วงน้ำขึ้น (ข้างขึ้น) เนื้อปูจะแน่น เหมาะสำหรับนำมาทำเป็นอาหาร รสชาติอร่อยเป็นพิเศษ

ภาพที่ 4-15 ท่าเทียบเรือท่ามะลิ่งและการเดินทางโดยเรือมายังเกาะปูยู

ภาพที่ 4-16 ท่องเที่ยวภายในเกาะด้วย ซาเล้ง และเรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง

ตารางที่ 4-1 แสดงปฏิทินการท่องเที่ยวของตำบลปุย

กิจกรรม	เดือน	รายละเอียดของกิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
วันอาชุโร	มกราคม	กวนขนมเพื่อความสามัคคี มีการละเล่นต่างๆ	ชาวบ้าน และ อบต.ปุย
ท่องเที่ยวทั่วไป	กุมภาพันธ์	เช้าเรือ ตกหมึก ปู กุ้ง กุ้ง เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง	
	มีนาคม	เยี่ยมชมวัฒนธรรมเกาะปุย เกาะยาว	
	เมษายน		
ลอยเรือ	พฤษภาคม	ไหว้บรรพบุรุษ เพื่อความอยู่รอดปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ ลอยสิ่งไม่ดีออกจากเกาะ	
ท่องเที่ยวทั่วไป	มิถุนายน	เช้าเรือ ตกหมึก ปู กุ้ง กุ้ง เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง	
		เยี่ยมชมวัฒนธรรมเกาะปุย เกาะยาว	
ถือศีลอด	กรกฎาคม	งดกิน ดื่ม มีเพศสัมพันธ์ตอนกลางวัน ฝึกจิตใจ สร้างความปรองดอง	
ฮารีรายอ	สิงหาคม (ตาม ปฏิทินอิสลาม)	เทศกาลเฉลิมฉลอง หลังการถือศีลอด เยี่ยมญาติ ทำบุญ	
ท่องเที่ยวทั่วไป	กันยายน	เช้าเรือ ตกหมึก ปู กุ้ง กุ้ง เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง	
		เยี่ยมชมวัฒนธรรมเกาะปุย เกาะยาว	
อาหารทะเล *	ตุลาคม	เช้าเรือ ตกหมึก ปู กุ้ง กุ้ง เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง	
	พฤศจิกายน	เยี่ยมชมวัฒนธรรมเกาะปุย เกาะยาว	
	ธันวาคม		
/ลอยเรือ			
ปัจจุศีลัต	ทุกเดือน	ตามความต้องการของนักท่องเที่ยว งานแต่ง กิจกรรมสำคัญของเกาะ	

ที่มา : จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชาวบ้านปุย เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2556

ภาพที่ 4-17 คณะวิจัยและเจ้าหน้าที่ อบต.ปุย (ลงพื้นที่เก็บข้อมูล)

5. สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลปุยมีหลากหลายรูปแบบด้วยกัน จากวิเคราะห์ข้อมูลและสนทนากลุ่มย่อยกับชาวบ้านและผู้นำชุมชน สถานที่ที่เหมาะสมที่สุดในการรองรับนักท่องเที่ยวสามารถสรุปได้ ประมาณ 15 จุด ดังนี้

5.1 กลุ่มบุหงาดันหยง (ขนมพื้นเมือง : ปอเปี๊ยะทอดกรอบ)

ร้านขายของฝากขนมพื้นเมือง เป็นจุดถ่ายทอดความรู้เรื่องขนมพื้นเมือง ตั้งอยู่ใกล้กับท่าเรือ บ้านต้นหยงกาโบยและใกล้กับที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลปุย กลุ่มแม่บ้านได้รวมตัวกันทำขนมพื้นเมือง คือ ปอเปี๊ยะทอดกรอบ มี 3 ใส คือ ใสปลาทุ กุ้ง และใสปู เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของแม่บ้าน ภายในเกาะ และนำวัตถุดิบภายในเกาะมาเพิ่มมูลค่า (ปลาทุ กุ้ง และปู)แม่บ้านทำเป็นอาชีพเสริมหลังจากว่างจากการทำงานบ้าน งานประมง หรือ เลี้ยงดูลูก ที่กลุ่มมีการจ้างงาน ขณะนี้มีสมาชิกกลุ่ม จำนวน 30 คน กลุ่มแม่บ้านจ้างผู้สูงอายุมาแกะเนื้อปลาทุ เนื้อกุ้ง และเนื้อปูที่ต้มแล้ว เพื่อนำไปทำไส้ขนมปอเปี๊ยะ การทำไส้ปอเปี๊ยะกลุ่มแม่บ้านจะผัดไส้เอง ซึ่งเป็นสูตรเฉพาะตำรับโบราณ รสชาติกลมกล่อม เมื่อทางกลุ่มผัดไส้เสร็จจะจ้างแม่บ้านภายในเกาะปุยห่อไส้ปอเปี๊ยะโดยแม่บ้านจะมารับอุปกรณ์ที่กลุ่มไปห่อปอเปี๊ยะบ้านใครบ้านมัน การห่อปอเปี๊ยะจะประณีตมาก ทุกคนต้องผ่านการฝึกฝนการห่อปอเปี๊ยะกับทางกลุ่มก่อน อุปกรณ์ในการทำปอเปี๊ยะมีแผ่นปอเปี๊ยะสีเหลือง ซื้อมาจากลังกาวิ คุณภาพของแผ่นปอเปี๊ยะจากลังกาวิไม่เหมือนในเมืองไทย นำแผ่นปอเปี๊ยะมาตัดเป็นแผ่นเล็กๆ เอาไส้ใส่ในแผ่นปอเปี๊ยะแล้วห่อ การห่อลักษณะจะคล้ายกับการห่อถุงทองแต่ปราณีตกว่า ห่อเสร็จนำไปทอดในน้ำมัน ให้สุกรอบได้ที่ ปอเปี๊ยะของกลุ่มรสชาติอร่อย ถูกใจผู้มาเยือนทุกคน

กลุ่มบุหงาดันหยง เป็นจุดเรียนรู้ของชุมชน นักเรียนภายในเกาะและผู้สนใจทั่วไป สามารถมาขอความรู้ ศึกษาวิธีการทำขนมปอเปี๊ยะทอดกรอบกับกลุ่มได้ ทางกลุ่มจะถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ผู้สนใจภายในเกาะ หรือนักท่องเที่ยวทั่วไป (ภาพที่ 4-18)

ภาพที่ 4-18 การถ่ายทอดความรู้แก่นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวซื้อของฝากจากร้านขนมพื้นเมือง

ภาพที่ 4-19 นักท่องเที่ยวซื้อของฝากจากร้านขนมพื้นเมือง

5.2 เรือนพื้นถิ่น (Vernacular House)

ตำบลปุย เป็นชุมชนมุสลิมที่มีประวัติการตั้งถิ่นฐานที่ยาวนาน เกือบ 400 ปี ลักษณะบ้านเรือนของชาวบ้านในปัจจุบันมีทั้งเรือนไทยมุสลิมแบบประยุกต์ที่ผสมผสานระหว่างบ้านเรือนสมัยใหม่และสมัยเก่า แต่ยังคงมีเรือนไทยมุสลิมแบบพื้นถิ่น ที่มีสถาปัตยกรรมแบบเดียวกับทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย เช่น รัฐปะลิส เคดาห์ กลันตัน ตรังกานู ซึ่งเดิมตำบลปุยเป็นส่วนหนึ่งของรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย (ไทรบุรีของสยาม) มีวัฒนธรรมเดียวกัน ต่อมาเมื่อแบ่งเขตการปกครอง แยกเมืองไทรบุรี (รัฐเคดาห์) ออกจากประเทศไทย ไปเป็นประเทศมาเลเซีย ก็ได้ชื่อว่าเป็น 2 ประเทศ การแบ่งเขตแดนแบ่งเฉพาะพื้นที่แต่ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชาวบ้านบริเวณภาคใต้ตอนล่างและภาคเหนือของมาเลเซียยังคงเชื่อมโยงกัน

เนื่องจากปุยมีสภาพเป็นเกาะ การสร้างบ้านเรือนส่วนมากจะยกพื้นเพื่อหนีน้ำและใช้ใต้ถุนบ้านเป็นที่เก็บเครื่องมืออุปกรณ์ในการจับสัตว์น้ำ รวมทั้งเรือ บ้านเรือนของชาวปุยที่สร้างในน้ำติดกับตลิ่ง มีน้ำขังอยู่ใต้ถุนบ้านตลอด ในอดีตเสาบ้านจะทำด้วยไม้โก่งกาง แต่ปัจจุบันบ้านบางหลังเริ่มใช้เสาซีเมนต์ เพราะป้องกันการผุพังได้ดี บ้านที่มีฐานะดีจะสร้างด้วยไม้เนื้อแข็ง นำมาเลื่อยๆเป็นแผ่นๆผ่านการแปรรูป ระเบียบบ้านมีการแกะสลัก เจริญชาก็ลุลวดลายต่างๆ อย่างสวยงาม บางหลังติดกระจกสี เช่น สีแดง เหลือง น้ำเงิน หลังคามุงด้วยกระเบื้องดินเผา ประตูและหน้าต่างจะมีขนาดใหญ่และมีหน้าต่างจำนวนมาก ส่วนบ้านที่ฐานะไม่ดีจะสร้างด้วยไม้ทั้งท่อน ไม่ผ่านการแปรรูป (ไม้โก่งกาง) พื้นระเบียบหน้าบ้าน และฝาบ้าน นำไม้โก่งกางทั้งต้นปอกเปลือกแล้วนำมาวางเรียงกัน มัดด้วยเชือก หลังคาบ้านมุงด้วยสังกะสีจากการสังเกตจะเห็นว่าบ้านเรือนพื้นถิ่นจะมีช่องลม และหน้าต่างขนาดใหญ่เพราะอากาศแถบนี้จะร้อนชื้น (ภูมิประเทศเป็นเกาะ)

เรือนพื้นถิ่นในหมู่ที่ 2 ตันหยงกาโบยและ หมู่ที่ 3 บ้านปุย ยังมีหลายหลังที่ยังคงเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมแบบเรือนไทยมุสลิม ซึ่งจากการสำรวจเรือนพื้นถิ่นในเกาะปุยที่นักท่องเที่ยวสามารถไปเยี่ยมชมได้สะดวก คณะวิจัยได้ยกตัวอย่าง จำนวน 5 หลัง (ภาพที่ 4-20) และภาพประกอบลายเส้น (ภาพที่ 4-21)

ภาพที่ 4-20 เรือนพื้นถิ่นที่มีสถาปัตยกรรมแบบไทยมุสลิม

ภาพที่ 4-21 แสดงภาพสเก็ตเรื่อนพื้นถิ่นตำบลปู

ที่มา : ภาพสเก็ตโดย เคนเดือน ปัญญาดา ม. เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, 2556

5.3 บ้านสกุลกาญจน์

บ้านสกุลกาญจน์ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 บ้านตันหยงกาโบย ติดกับโรงเรียนบ้านตันหยงกาโบย มีนาย ประเสริฐ กาญจนะ (ข้าราชการเกษียณ) เป็นเจ้าของ เดิมนายประเสริฐ กาญจนะ เป็นข้าราชการครูสอนวิชา ศิลปะ ชีวิตหลังเกษียณนายประเสริฐ รับเงินบำนาญในการยังชีพ จึงต้องการทดแทนบุญคุณแผ่นดินโดยการ สอนวิชาศิลปะให้กับเยาวชนภายในเกาะปู เช่น การแกะสลัก การปั้น บริเวณรอบบ้านจะมีผลงานศิลปะ เช่น กำแพงบ้านทำจากขวดแก้ว รูปปั้นแบบต่างๆ ที่วางเรียงรายรอบบ้าน

ผลงานศิลปะของนายประเสริฐทำจากนำวัสดุหรือวัตถุดิบภายในเกาะเช่น รากไม้ เศษเปลือกหอย กะลามะพร้าว นำมาประดิษฐ์เป็นชิ้นงาน ผลงานบางชิ้นหากนักท่องเที่ยวสนใจจะจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว เป็นของที่ระลึก

นักท่องเที่ยวสามารถมาชมผลงานที่ผ่านการทอดพระเนตรของสมเด็จพระเทพฯ ของเก่าที่นาย ประเสริฐสะสม เช่น กริชโบราณ เหรียญโลหะ ใหว่ วัสดุจำพวกแก้ว ภาพวาด และการถ่ายทอดเรื่องราวในอดีต พร้อมเล่าประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเกาะปู (ภาพที่ 4-22 และ 4-23)

ภาพที่ 4-22 บ้านสกุลกาญจน์และสมเด็จพระเทพฯ เสด็จทอดพระเนตรผลงาน เมื่อปี 2552

ภาพที่ 4-23 นายประเสริฐ กาญจนะและผลงาน

5.4 จุดถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ “ ปัญจคีรี ”

ปัญจคีรี เป็นศิลปะการต่อสู้ด้วยมือเปล่าเท้าเปล่า เน้นลีลาการเคลื่อนไหวที่สวยงาม บางพื้นที่ในภาคใต้ เรียกว่า “ สิละ ” สิละของมุสลิมภาคใต้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือการต่อสู้ เมื่อฝ่ายหนึ่งรุกอีกฝ่ายหนึ่งต้องรับ ส่วนมากใช้ในการแข่งขันประชันฝีมือแบบที่ 2 คือ เป็นการต่อกรกันในจังหวะลีลาการรำรำ มักแสดงเฉพาะหน้าเจ้าเมืองหรือเจ้านายชั้นสูงแบบที่ 3 คือ สิละใช้กรีซประจบการรำรำ ไม่ใช่การต่อสู้จริง ๆ แต่อวดลีลาผ่านท่าทางการต่อสู้ตั้งนั้นจุดประสงค์ส่วนใหญ่ของสิละมุ่งที่ศิลปะการรำรำมากกว่าศิลปะการต่อสู้แบบสมจริง

การละเล่นปัญจคีรีเป็นวัฒนธรรมเก่าแก่ของชาวมุสลิมที่ชาวเกาะปูกูยังคงรักษาเอกลักษณ์เอาไว้ ที่เกาะปูกูมีนายยายา ปุนยัง เป็นหัวหน้าทีม นอกจากนั้นประกอบด้วยสมาชิกของนายยายา ที่ช่วยกันฝึกสอนและเล่นดนตรีประกอบอีกประมาณ 20 คน เช่น บังยา บังยูโซบ บังอาลี บังยาโก๊ป และเพื่อนๆ ที่มาจากมาเลเซีย ที่ไปมาหาสู่กันเป็นประจำ เพื่อนจากมาเลเซียมาช่วยเล่นเครื่องดนตรีเป็นบางครั้งที่ชาวคณะรับเชิญมาเล่นในโอกาสสำคัญและอีกชุดหนึ่ง คือ ผู้ถูกฝึกสอน คือ เด็กๆเยาวชนอายุระหว่าง 13-20 ปี ทั้งหญิงและชาย ที่มาจากเกาะยาวและเกาะปูกู โดยทางองค์การบริหารส่วนตำบลปูกู จะช่วยสนับสนุนเครื่องแต่งกายเครื่องดนตรี ในการละเล่น การละเล่นจะเล่นในงานแต่งงาน งานขึ้นปีใหม่และต้อนรับแขกพิเศษ หรือนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเกาะ (ภาพที่ 4-24)

เครื่องดนตรีของปญจคีต มี กลอง 1 คู่ (กลองแม่ กลองลูก) ปี่ชวา 2 ตัว โหม่ง 1 อัน และเครื่องแต่งกายแบบมุสลิม ประโยชน์ของการละเล่นปญจคีต คือ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ช่วยลดปัญหาการติดยาของเยาวชน

ภาพที่ 4-24 นาย ยายา ปุนยัง ผู้ถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ปญจคีตให้กับเยาวชนในปยุ

5.5 เรือสำเภาโบราณ

ซากเรือสำเภาโบราณ ตั้งอยู่บริเวณป่าโกงกางใกล้กับท่าเรือและเตาเผาถ่านโบราณ หมู่ที่ 3 บ้านปยุ เป็นภูมิทัศน์วัฒนธรรมเป็นเรือสำเภาโบราณขนาดใหญ่ยาวประมาณ 20 เมตร เดิมเป็นเรือขนถ่านเพื่อส่งขายไปยังประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ มะละกาและอินโดนีเซีย ชาวบ้านเล่าว่าสมัยที่ปยุยังทำการเผาถ่าน (ประมาณ 50 -80 ปีที่แล้ว) เรือสำเภาที่มาขนถ่านจากปยุไปขายยังประเทศใกล้เคียงดังกล่าวมีประมาณ 3 ลำ การเดินเรือสำเภาสมัยก่อนจะอาศัยลม การเดินทางไปกลับจะใช้เวลาแรมเดือน เรือจึงมีขนาดใหญ่เพื่อให้บรรทุกได้จำนวนมาก ความสำคัญของเรือสำเภาลดลงเมื่อมีการยกเลิกสัมปทานป่าไม้ รัฐห้ามมิให้มีการตัดไม้โกงกาง เพราะสมัย (ก่อนปี 2532) นั้นมีการตัดไม้โกงกางจากป่าชายเลนฝั่งตะวันตกกันเป็นจำนวนมาก ป่าโกงกางร่อยหรอ รัฐบาลสมัยนั้นจึงประกาศปิดป่า จึงทำให้การเผาถ่านต้องหยุดลง การใช้แก๊สหุงต้มเข้ามาแทนที่ เรือสำเภาสำหรับขนถ่านไปขายยังต่างประเทศก็เริ่มไม่ได้ใช้ประโยชน์ จึงจอดทิ้งไว้ หรืออาจจะมาลุ่มอยู่บริเวณท่าเรือของเจ้าของกิจการเผาถ่าน บริเวณใกล้เคียงกับท่าเรือมีซากเรือผุพังจำนวนมาก ยังไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นเรือประเภทใด (ภาพที่ 4-25)

ภาพที่ 4-25 ซากเรือสำเภaboran (เสากระโดงเรือหัก) ใช้ขนถ่านไปขายในอดีต

5.6 ซากเตาเผาถ่าน

จากการบอกเล่าของชาวบ้าน เล่าว่า เตาเผาถ่านมีอายุประมาณ 50-80 ปี หรือเตาเผาถ่าน สร้างตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เตาเผาถ่านในตำบลปยุตมีอยู่ 2 บริเวณ คือ ที่บ้านควนบ่อน้ำ และบ้านสุไหงบกัณ (คลองกะปิ) ทั้งสองแห่งรวมกัน มีประมาณ 15 เตา ซึ่ง (ศุภรัตน์และคณะ, 2554) การเผาถ่านแห่งแรก คือบริเวณบ้านควนบ่อน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งที่มีการตั้งถิ่นฐานเริ่มแรกของชาวปยู ก่อนที่จะมีการย้ายมาตั้งถิ่นฐานมาอยู่บริเวณที่บริเวณหมู่ที่ 2 บ้านต้นหยงกาโบยและหมู่ที่ 3 บ้านปยูในปัจจุบัน เตาเผาถ่านบริเวณบ้านควนบ่อน้ำในปัจจุบันไม่เหลือซากเตาเผาถ่านให้เห็นแล้ว

เตาเผาถ่านแหล่งที่สอง คือ ที่บ้านสุไหงบกัณ(บ้านคลองกะปิ) ซึ่งก่อนที่ชาวบ้านจะมีอาชีพเผาถ่าน เดิมชาวบ้านมีอาชีพทำกะปิมาก่อน คลองที่นี้จึงชื่อคลองกะปิ (สุไหงบกัณ)

การเผาถ่านบริเวณนี้ เริ่มจากมีชาวจีนต่างถิ่นเข้ามาสัมปทานป่าโกงกาง ตัดไม้เพื่อขายทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งตัดเพื่อเผาถ่านไม้ มีการเผาถ่านมาชั่วหลายอายุคนของคนจีนตระกูล “แซ่ตัน” ต่อมาในปี พ.ศ.2532 สมัยรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี และมีนาย สนั่น ขจรประศาสน์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้ประกาศหยุดการทำสัมปทานป่าไม้ การทำสัมปทานป่าไม้ โกงกางและการเผาถ่านก็ได้หยุดลง พ่อค้าชาวจีนจึงเลิกกิจการและได้เข้าไปอาศัยอยู่ในอำเภอเมืองสตูล ส่วนเตาเผาถ่านที่ปยู ให้ปะหลัง ชาวบ้านหมู่ที่ 3 บ้านปยูเป็นคนดูแล ต่อมาอีก 2 –3 ปี กิจการเผาถ่านก็ได้หยุดลง

เตาเผาถ่านมีลักษณะเป็นรูปโค้งคล้ายโดม ยอดกลมมน คล้ายจอมปลวก สูงประมาณ 2 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2 เมตร เตาเผาถ่านที่ตำบลปยุตมาจากการนำเอาอิฐดินเผาสีแดง ตรงกลางของอิฐมีรูปกลม ขนาดประมาณ 8 x10x4 เซนติเมตร นำอิฐมาวางเรียงกันต่อกันตามยาวเป็นรูปวงกลม ใช้ดินเหนียวเป็นตัวประสานระหว่างก้อนอิฐ วางต่อขึ้นด้านบนเป็นชั้นๆที่สูงขึ้นไปเรื่อยๆ จนเตาเผาสูงประมาณ 1 เมตร จึงเริ่มวางอิฐให้โค้งเป็นรูปโดมวางอิฐแต่ละด้านให้เข้าหากันจนด้านบนของเตาเผาถ่านมีปิดสนิท ด้านบนของเตาเผาถ่านโค้งมน ซึ่งตอนที่วางฐานของเตาต้องเว้นเป็นช่องไว้ด้านหน้าของเตาเป็นรูปครึ่งวงกลมเอาไว้เพื่อสำหรับทำเป็นปากเตาเผาถ่าน ทำเป็นช่องสำหรับใส่ไม้โกงกางตอนเผา เตาเผาถ่านพบที่บ้านต้นหยงกาโบย ประมาณ 7 เตา มีประมาณ 1 เตาที่ยังคงสภาพสมบูรณ์ ส่วนอีก 6 เตาเริ่มพังทลายลงมาเพราะเสื่อมสภาพตามกาลเวลา มีชาวบ้านบางคนเอาเศษอิฐจากเตาเผาถ่านไปใช้ต่อ เช่น นำไปสร้างบ้านเรือน ถมที่เตาเผาถ่าน

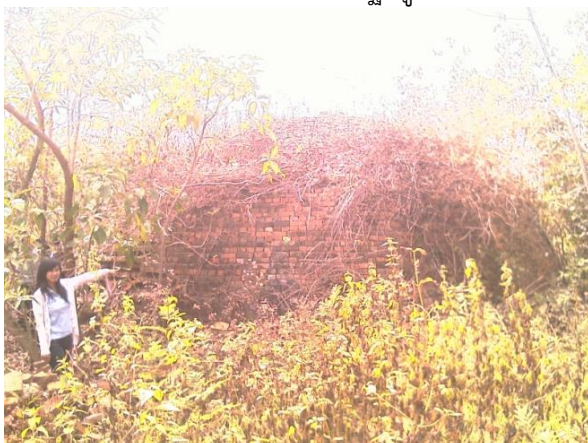
บางเตามีการขุดหลุมลึกลงไปประมาณ 0.50-1 เมตร เพื่อให้สามารถวางไม้ไผ่ค้ำได้มากขึ้น เตาเผาถ่านที่พบมีการวางเรียงตัวขนานไปกับตลิ่ง รอบๆ ขาตลิ่งบริเวณเดียวกันกับเตาเผาถ่านจะเป็นท่าเรือและโรงเรือน(โกดัง) สำหรับเก็บถ่านและเป็นที่พักของคนงาน มีที่เก็บน้ำที่ทำด้วยลูกท้อซีเมนต์ต่อกันหลายชั้น วางเรียงรายเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันท่าเรือเหลือแต่ตอม่อ และบริเวณด้านหน้าของท่าเรือมีเรือสำเภาโบราณขนาดใหญ่ล่มอยู่สภาพเริ่มผุพัง ซึ่งเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวนิยมนั่งเรือหางยาวมาชมทิวทัศน์บริเวณนี้ (ภาพที่ 4-26)

ลักษณะก้อนอิฐมีรู

ด้านหน้าของเตาเผาถ่าน

เตาเผาถ่านสภาพสมบูรณ์รูปโดม คล้ายจอมปลวก

ท่าเทียบเรือและโกดังร้าง

ภาพที่ 4-26 เตาเผาถ่านโบราณบริเวณบ้านต้นหยงกาโบย

5.7 เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง (ท่าเทียบเรือบ้านปู หมู่ที่ 2)

ท่าเทียบเรือ บ้านปู เป็นสถานที่ที่ชาวประมงจะมาขึ้นปลา ในตอนเช้าตรู่ของทุกวัน การเดินทางมายังท่าเทียบเรือบ้านปู สามารถเดินทางมาได้อย่างสะดวกสบายโดยใช้บริการรถซาเล้งภายในหมู่บ้าน ตอนเช้าๆ อากาศเย็นสบาย นักท่องเที่ยวสามารถมาซื้อปลา หรือสัตว์น้ำชนิดอื่นๆสดๆได้ที่นี้ มีปลาทุ ปลาอินทรี ปลาตัวเล็กๆ ชนิดต่างๆ กุ้ง กั้ง ปูดำ ปูม้า ปลากะเบน และหอยโข่งทะเล นักท่องเที่ยวสามารถซื้ออาหารทะเลที่สดและราคาถูก โดยเฉพาะกั้งที่ท่าเทียบเรือจะมีการซื้อขายกั้งกันมาก กั้งที่นี้ตัวใหญ่และสด รสชาติดี เพราะน้ำที่นี้สะอาด ชาวประมงส่งกั้งขายต่างประเทศ เช่น ฮองกง สิงคโปร์ และมาเลเซีย โดยส่งผ่านพ่อค้าคนกลาง (ภาพที่ 4-27)

หลังจากถ่ายรูปประทับใจและเรียนรู้การจับสัตว์น้ำรูปแบบต่างๆ เรียนรู้วิถีชีวิตประมงยามเช้า บริเวณท่าเรือบ้านปู มีร้านน้ำชาให้นักท่องเที่ยวได้นั่งกินโรตี่ น้ำชา รับประทานอาหารพื้นเมืองกับชาวบ้าน

ชาวปยูทุกคนพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว อยากไปเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่ไหนสามารถสอบถาม หรือ ขอ ข้อมูลกับชาวบ้าน และชาวบ้านยินดีนำทางไปส่งถึงที่ การท่องเที่ยวที่ปยูชาวบ้านเป็นเจ้าบ้านที่ดีทุกคน

ภาพที่ 4-27 แสดงการเรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง บริเวณท่าเทียบเรือบ้านปยู หมู่ที่ 2

5.8 มัสยิดบ้านตันหยงกาโบย

มัสยิดบ้านตันหยงกาโบย ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 บ้านตันหยงกาโบยและบ้านหัวแหลม เป็นมัสยิดที่ใหญ่ที่สุดในเกาะ และมีความสวยงาม เมื่อมีกิจกรรมทางศาสนาชาวบ้านจะใช้สถานที่นี้ในการทำกิจกรรม เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน (ภาพที่ 4-28)

ภาพที่ 4-28 เส้นทางธรรมชาตินำมัสยิดตันหยงกาโบย ศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน

5.9 จุดชมวิวท่าส้ม

เมื่อนักท่องเที่ยว ชมวิถีชีวิตชาวประมง กินน้ำชายามเช้าเรียบร้อยแล้ว ก็นั่งรถซาเล้งชมวิ้ออกมาทางสามแยก เส้นทางบ้านปู-บ้านหัวแหลม เลี้ยวซ้ายจากสามแยก จนระยะทางประมาณ 200 เมตร จะเจอจุดชมวิวที่ต้องหยุดพัก ที่นี้สามารถมองเห็นท้องน้ำ ผังอันตาที่สวยงามอีกจุดหนึ่ง นักท่องเที่ยวแวะหยุดถ่ายภาพ ตรงนี้สามารถมองเห็นเกาะตะรุเตาและเห็นฝั่งประเทศมาเลเซีย เห็นพื้นน้ำสีฟ้าสดใส มองเห็นเรือประมงจอดเรียงรายในท้องน้ำทางฝั่งแผ่นดินใหญ่ ด้านซ้ายมือจะมองเห็นฝั่งทะเล และทิวเขาสันกาลาศีรี ซึ่งที่นั่นจะมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ยังไม่เปิดให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส องค์การบริหารส่วนตำบลปูยังไม่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชม เพราะมีซากประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน “บ้านควนบ่อน้ำ” ชาวปูเคยตั้งถิ่นฐานที่นั่น ก่อนที่ชาวปูย้ายมาอยู่ที่เกาะปูและเกาะยาว “บ้านควนบ่อน้ำ” มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ยังเป็นป่าบริสุทธิ์ มีพรรณไม้หายาก ถ้าที่สวยงาม คณะบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลปู กำลังหาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน จึงยังไม่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าไป เพราะต้องมีมาตรการการดูแลทรัพยากรธรรมชาติที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม (ภาพที่ 4-29)

ภาพที่ 4-29 ป้ายบอกทางในตำบลปู-บ้านหัวแหลมและศาลาจุดชมวิว “ท่าส้ม”

5.10 ซุปเปอร์ปู

นักท่องเที่ยวที่ยังไม่เคยมาท่องเที่ยวปูจะไม่คุ้นชินกับคำว่า “ซุปเปอร์ปู” ซุปเปอร์ปู คือ จุดรับซื้ออาหารทะเลสดๆ เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา ชนิดต่างๆและกั้ง ซุปเปอร์ปู เป็นอีกจุดหนึ่งที่นักท่องเที่ยวต้องมาหยุดลงที่นี่ เพราะที่ซุปเปอร์ปูอาหารทะเลสดมาก เจ้าของซุปเปอร์จะใส่ออกซิเจนให้กับสัตว์น้ำ และบางชนิดก็เพิ่งขึ้นจากเรือใหม่ๆ ของสดและราคาถูก นักท่องเที่ยวที่เที่ยวแบบมาเช้า เย็นกลับ ต้องซื้ออาหารทะเลสดๆ กลับบ้านแทบทุกคน ส่วนมากจะนำมาทำให้สุกที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแล้วแพคกลับบ้าน ยกเว้นนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืนจะซื้อของสดมาปรุงที่บ้านพัก หรือขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวที่พักโฮมสเตย์ ก็สามารถรับประทานอาหารทะเลสดๆ ได้ทุกมื้อเช่นกัน นักท่องเที่ยวอยากกินอะไร สามารถบอกเจ้าของบ้านพักได้ ในปูมี “ซุปเปอร์ปู” หลักๆ 2 จุด คือ ที่บ้านหัวแหลมและบ้านต้นหยงกาโบย (ภาพที่ 4-30)

ภาพที่ 4-30 อาหารทะเลสดๆ ที่ “ซูเปอร์ปู 1” (กุ้ง กั้ง หอย ปู ปลาชนิดต่างๆ)

5.11 สุสานจีนหรือ ฮวงซุ้ยจีน

สุสานจีนหรือ ฮวงซุ้ยจีน ตั้งอยู่บนภูเขาบ้านเกาะยาว ตรงตามหลักฮวงซุ้ยของชาวจีน คือ ด้านหลังเป็นภูเขา ด้านหน้าเป็นน้ำ จากการบอกเล่าจากเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลปู (นายแอ๊ด ย่าผา) ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2555 ให้ข้อมูลว่า ก่อนที่ชาวเกาะยาวจะมาอาศัยอยู่บนเกาะยาวแห่งนี้ มีชาวจีนที่มามีการค้าขาย อาศัยอยู่ในเกาะยาวมาก่อน ต่อมาชาวจีนอพยพออกไปทำการค้าที่อื่นเหลือไว้แต่สุสาน ชาวมุสลิมก็อพยพเข้ามาอาศัยในเกาะยาวเพิ่มขึ้น จนกลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่ กลายเป็นหมู่บ้านและเป็นชาวเกาะยาวจนถึงปัจจุบัน (ภาพที่ 4-31)

ภาพที่ 4-31 ฮวงซุ้ย วางเรียงรายบนเชิงเขาบ้านเกาะยาว ท่ามกลางชุมชนมุสลิม

5.12 ประภาคารไฟเกาะยาว (จุดชมวิวยาวเกาะยาว)

ประภาคารไฟตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านเกาะยาว ตำบลปู เป็นประภาคารที่สร้างขึ้นเมื่อประมาณ 150 ปีที่แล้ว สร้างเพื่อเป็นสัญลักษณ์สำหรับเรือที่ผ่านน่านน้ำ ไปสู่ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เป็นจุดชมวิวของเกาะยาว เมื่อนักท่องเที่ยวขึ้นไปบนประภาคารสามารถมองเห็นเกาะลังกาวิ รัฐปะลิส ประเทศมาเลเซีย และเกาะตะรุเตา อาดัง ลีเป๊ะ เกาะปู ท่าเทียบเรือท่ามะลิในจังหวัดสตูล

เนื่องจากสภาพที่ตั้งเป็นเกาะ (ศุภรัตน์ พิณสุวรรณและคณะ, 2554) อยู่ระหว่างเส้นทางการเดินเรือของประเทศไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ สมัยก่อนในเกาะยาวยังไม่มีไฟฟ้าใช้ในการให้แสงสว่าง การเดินเรือมีความ

ยากลำบาก กรมอุตุนิยมวิทยา กองทัพเรือ จึงมีโครงการสร้างประภาคารเพื่อให้แสงสว่างและสัญลักษณ์ในการเดินเรือ แก่ชาวประมงและนักเดินเรือที่ผ่านน่านน้ำแถบนี้ (ภาพที่ 4-32)

ภาพที่ 4-32 ประภาคารไฟ (จุดชมวิว) มุมมอง 360 องศา

5.13 โฮมสเตย์บ้านเกาะยาว

โฮมสเตย์บ้านเกาะยาว เปิดบริการนักท่องเที่ยวมานานพอสมควร ตั้งอยู่บริเวณด้านหน้าของเกาะยาว ใกล้กับแหล่งเรียนรู้ “กาหมาด” ภูมิปัญญา ชาวเล มีสองสามีภรรยา เป็นเจ้าของ สามีมืออาชีพทำประมง บริการให้เช่าเรือสำหรับนักท่องเที่ยว ส่วนภรรยามีหน้าที่ทำอาหารและต้อนรับนักท่องเที่ยว ที่โฮมสเตย์บ้านเกาะยาว เจ้าของบ้านพักเลี้ยงปลา อาหารทะเล ไว้ในกระชังไว้ข้างบ้าน สำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยวแบบสดๆ นักท่องเที่ยวอยากกินชนิดอาหารทะเลชนิดไหนสามารถบอกได้ หากมาพาเด็กมาด้วย เด็กๆ สามารถเรียนรู้ ชนิดของสัตว์น้ำและเรียนรู้การเลี้ยงปลา สามารถให้อาหารปลา (ปลากระเบน กุ้งมังกร ปลาเก๋า ฯลฯ) โฮมสเตย์บ้านเกาะยาวสร้างไว้ชายฝั่งบริเวณที่เป็นที่พักจะย่นลงในน้ำ อากาศเย็นสบาย หลังจากท่องเที่ยวมาทั้งวัน ตอนเย็นรับประทานอาหารพื้นเมือง เน้นอาหารทะเลเป็นหลัก (Local Sea Food) สำหรับอาหารว่างทางโฮมสเตย์จะจัดขนมพื้นเมืองให้ลองรับประทาน ทางตกลกลางคืนนักท่องเที่ยวสามารถนั่งคุย สังสรรค์ (งดของมีนเมา) จะนอนในบ้านหรือนอนในเปลยวนนอกบ้าน ตามใจชอบ นอนฟังเสียงคลื่น รับลมทะเล ชมแสงจันทร์ (ภาพที่ 4-33)

ภาพที่ 4-33 โฮมสเตย์บ้านเกาะยาว (นอนฟังเสียงคลื่น รับลมทะเล ชมแสงจันทร์)

5.14 “กาหมาต” ภูมิปัญญาชาวเล

กาหมาต ทำจากปลิงทะเล (Sea Cucumber) สมุนไพรใต้ท้องน้ำอันดามัน จากภูมิปัญญาแห่งยุคสงครามโลกครั้งที่ 2 (คณะศึกษาศาสตร์ ม.ทักษิณ, มปป.) สรรพคุณ รักษาแผลสด แผลไฟไหม้น้ำร้อนลวก กลากเกลื้อน แก้ปวดท้อง สันเท้าแตก เชื้อราบนหนังศีรษะ รักษาแผลเบาหวาน (ทาภายนอก) ทาแผลสด แก้สิว (ผสมกับน้ำ) (ภาพที่ 4-34 และภาพที่ 4-35)

สมุนไพรปลิงทะเลแบบลูกกลอน (สรรพคุณ)

แก้ริดสีดวงทวารหนัก รักษาแผลหลังการผ่าตัด วัณโรค แก้กโรคหอบ ช่วยให้มีดลูกเข้าอู่เร็ว ปวดเมื่อยตามร่างกาย แก้กษุขาว รักษาแผลในร่างกาย ปวดนิ้ว หัวใจรั่ว ช้ำใน ไตอักเสบ ปวดเอว

การผลิตสมุนไพรปลิงทะเลแบบลูกกลอน

1. นำกาหมาตสดๆ ผ่าเอาไส้ออก แล้วนำไปล้างน้ำให้สะอาด
2. นำกาหมาตที่ล้างแล้วไปต้มให้สุก ยกขึ้นวาง ให้สะเด็ดน้ำ แล้วนำไปผึ่งแดดประมาณ 3 วัน
3. นำกาหมาต ที่แห้งสนิทมาตัดเป็นชิ้นๆ แล้วนำไปคั่วจนกรอบ
4. นำกาหมาตที่คั่วแล้ว มาตำให้พอละเอียด บดกับเครื่องบดจนละเอียดแล้วกรอง
5. นำกาหมาตที่กรองเรียบร้อยแล้วมาผสมกับน้ำผึ้ง นำไปทำเป็นลูกกลอน ผึ่งแดดอีกครั้งจนแห้งสนิท
6. บรรจุขวด

การผลิตสมุนไพรปลิงทะเลแบบน้ำ

1. นำกาหมาตสดๆ ผ่าเอาไส้ออก แล้วนำไปล้างน้ำให้สะอาด
2. นำกาหมาตที่ล้างแล้วไปต้มให้สุก ยกขึ้นวาง ให้สะเด็ดน้ำ แล้วนำไปผึ่งแดดประมาณ 3 วัน
3. นำกาหมาต ที่แห้งสนิทมาตัดเป็นชิ้นๆ แล้วนำไปคั่วจนกรอบ
4. นำกาหมาตที่คั่วแล้ว มาตำให้พอละเอียด บดกับเครื่องบดจนละเอียดเล็กน้อย
5. เทผงกาหมาตลงในน้ำมันที่กำลังเดือด คนให้เข้ากัน
6. ตั้งไฟประมาณ 30 นาที พักไว้จนเย็น นำไปบรรจุขวด

ภาพที่ 4-34 สถานที่ขายกาหมาตและกาหมาตในรูปแบบต่างๆ ชนิดน้ำ ลูกกลอนและผง

ภาพที่ 4-35 “กาฬมาต” ภูมิปัญญาชาวเล ณ ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.15 บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ 300 ปี

จากการบอกเล่าของเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลปุย (นายแอ๊ด ย่าผา , สัมภาษณ์เมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2555) บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ 300 ปี นั้นเกิดจากสมัยก่อนพ่อค้าชาวจีนเดินทางค้าขาย บริเวณแถบชายฝั่งอันดามัน พ่อค้าจะใช้เกะยาวเป็นที่พักระหว่างทาง จึงขุดบ่อน้ำที่เกะยาวเอาไว้ใช้ดื่มกิน สอย นักเดินเรือต่างๆทราบว่าที่เกะยาวมีน้ำจืดก็มักจะแวะมาดื่มกินกัน บ่อน้ำจืดบ้านเกะยาวไม่เคยแห้งมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี ต่อมาชาวบ้านเข้ามาตั้งถิ่นฐาน (ศุภรัตน์ พิณสุวรรณและคณะ, 2554) ก็ใช้น้ำจากบ่อนี้เพื่อการบริโภค อุปโภค เรื่อยมา เมื่อความเจริญเข้ามายังเกาะ มีระบบน้ำประปาและไฟฟ้าใช้ ชาวบ้านก็ใช้น้ำจากบ่อนี้ น้อยลง ชาวบ้านบนเกาะยาวเชื่อว่า บ่อน้ำ 300 ปีเป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ สามารถขอพรแล้วสมหวังดังขอ และนักท่องเที่ยวมักใช้น้ำจากบ่อมาล้างหน้าแล้วขอพร องค์การบริหารส่วนตำบลปุยและชาวเกาะยาว ได้อนุรักษ์ บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ไว้ให้เป็นมรดกของลูกหลาน และจัดทำเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของเกาะยาว (ภาพที่ 4-36)

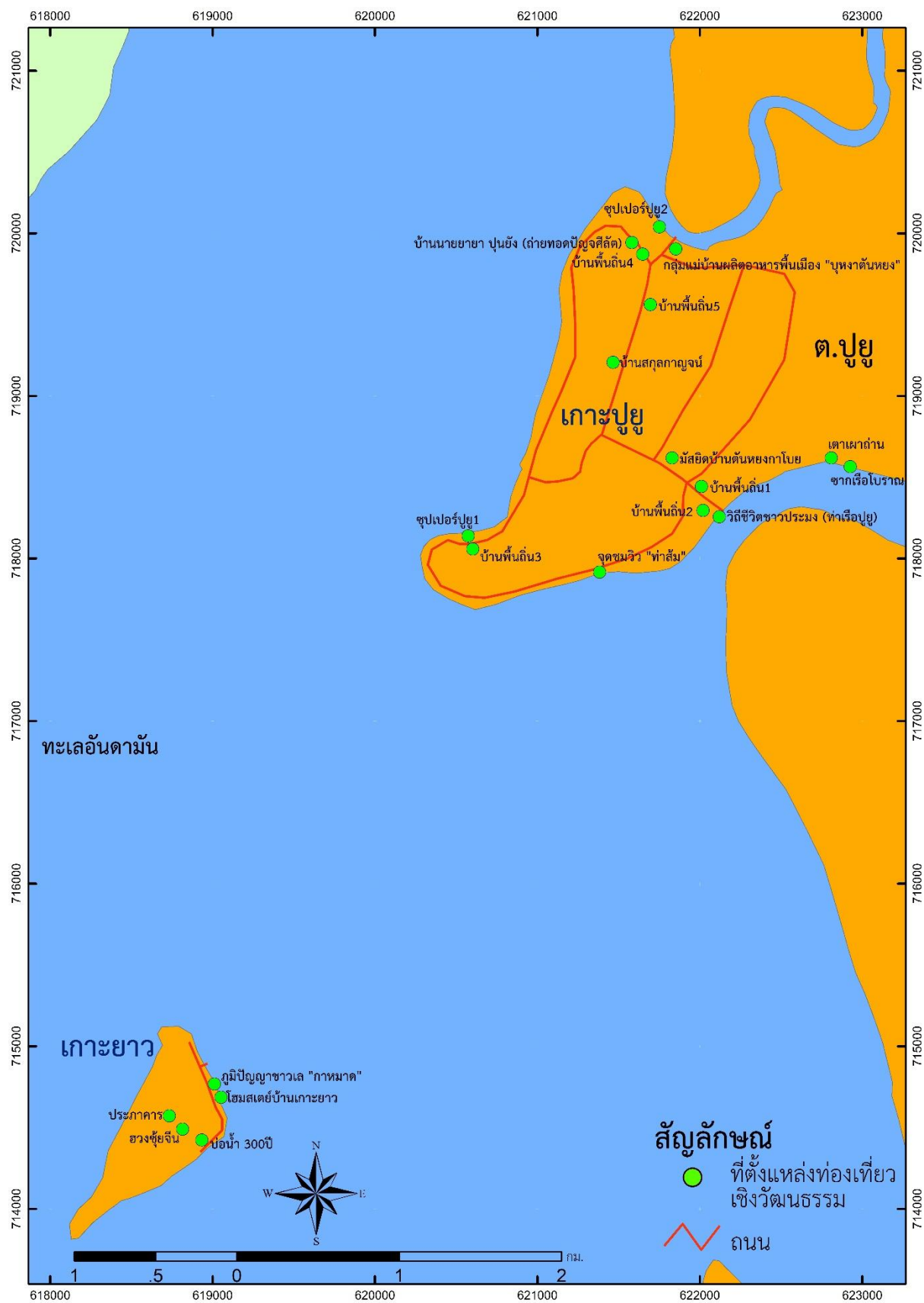
ภาพที่ 4-36 บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ 300 ปี และความเชื่อเอาน้ำล้างหน้า จะหมดทุกข์ สมหวังดังที่ขอ
ที่มาภาพ : ผศ.ดร.นิสากร กล้าณรงค์ (2552)

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำคัญในตำบลปุย จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาจัดทำเป็นแผนที่แสดงจุดของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ ทั้งหมด 15 จุดหลัก ๆ คือ

- 1) กลุ่มแม่บ้านบุหงาดันหยง (จุดถ่ายทอดความรู้ขนมพื้นเมือง)

- 2) เรือนพินถิ่น (5 หลัง)
  - 3) จุดถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ : ปัญจศีลัต
  - 4) บ้านสกุลกาญจน์
  - 5) เรือสำเภาโบราณ
  - 6) ซากเตาเผาถ่าน
  - 7) เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง (ทำเทียบเรือบ้านปูยู)
  - 8) มัสยิดบ้านตันหยงกาโบย
  - 9) จุดชมวิวท่าส้ม
  - 10) ซุปเปอร์ปูยู (2 จุด) : บ้านหัวแหลมและบ้านตันหยงกาโบย
  - 11) สุสานจีน ฮวงซุ้ยจีน
  - 12) ประภาคารไฟเกาะยาว
  - 13) โฮมสเตย์บ้านเกาะยาว
  - 14) “กาหมาด” ภูมิปัญญาชาวเล
  - 15) บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ 300 ปี
- ดังภาพที่ 4-37

ภาพที่ 4-37 แผนที่แสดงตำแหน่งแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลปุย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชาวบ้าน โดยมีรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปุย (นายอัศุล เหลาละ ขุนชนะ) เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2556 เพื่อจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมของตำบลปุย สามารถสรุปเส้นทางที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นเส้นทางทดลองการ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้กับนักท่องเที่ยว ได้ ดังนี้ (ภาพที่ 4-38)

ท่องเที่ยวแบบ 2 วัน 1 คืน (Two Day One Night Trip)

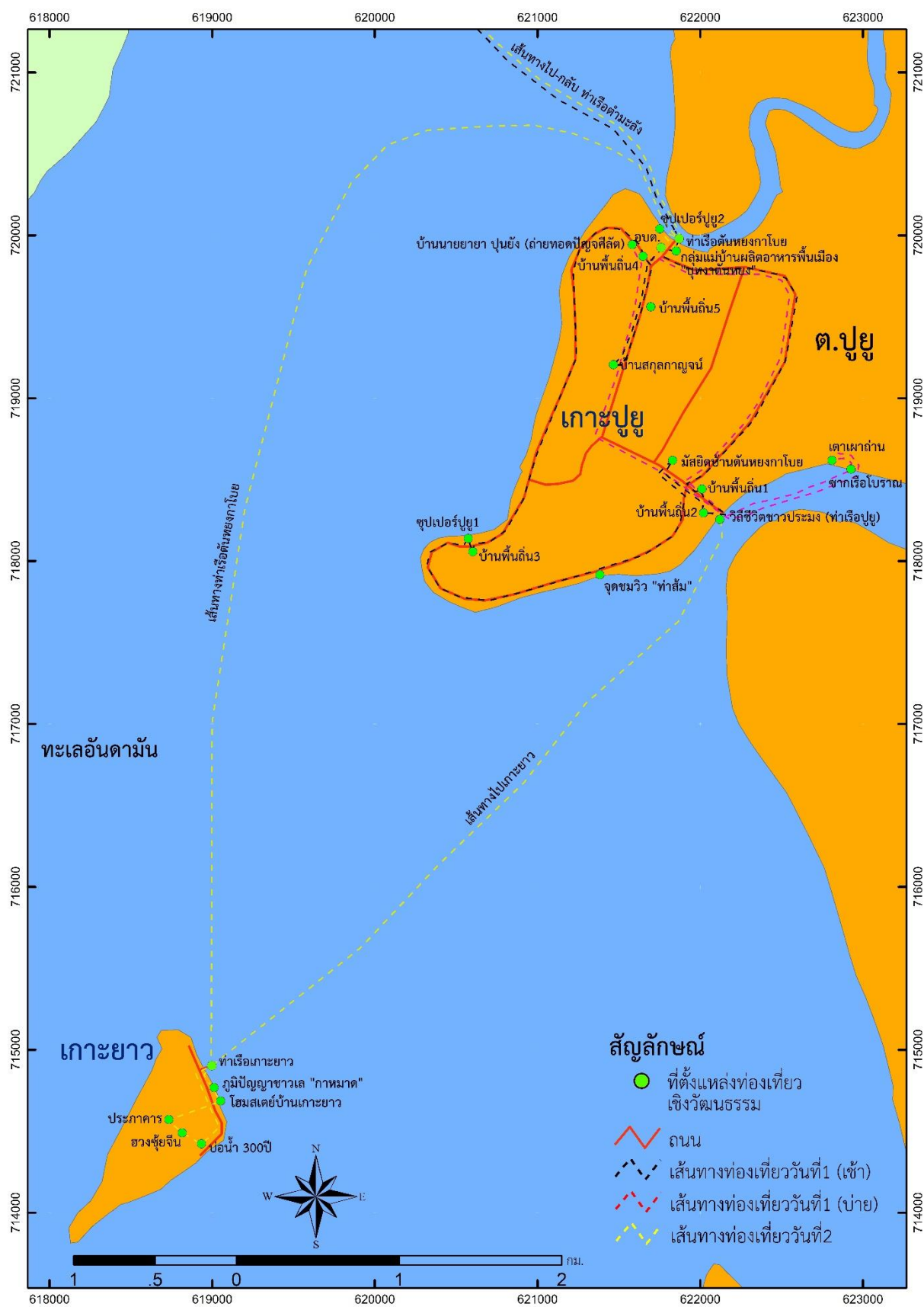
วันที่ 1

	กิจกรรม	หมายเหตุ
ภาคเช้า	<ul style="list-style-type: none"> - นักท่องเที่ยวถึงท่าเรือท่ามะลั่ง อ.เมือง จ.สตูล เดินทางสู่ตำบลปุย - ถึงท่าเรือตันหยกกาโบย (เข้าสู่เกาะปุย) มีชาเล้งบริการ (สามารถเลือกแบบ เช่าขับเองและมีคนขับให้) - ชมการสาธิตการทำโปงลื้อทอดกรอบ ณ กลุ่มบุหงาตันหยก (ขนมพื้นเมือง) ศูนย์ถ่ายทอดความรู้ชุมชน / ชื่อขนมพื้นเมือง - ชมศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (อบต.ปุย) - ขึ้น “ชาเล้ง” ชมบ้านเรือนพื้นถิ่น 2 หลัง (1และ2) (หมู่ที่ 2 บ้านปุย)และวิถี ชีวิตชาวปุยสองข้างทาง - เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง ณ ท่าเรือบ้านปุย จุดนี้ สามารถมองเห็นเกาะยาว เกาะปริ่มนา - ชมมัสยิดบ้านตันหยกกาโบย (ศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน) ใกล้กับมัสยิดมี สนามกีฬา ลานจอดเฮลิคอปเตอร์ และศาลาสำหรับนั่งตกปลา - จุดชมวิว “ท่าส้ม” จุดนี้จะมองเห็นเทือกเขาสนกาลาคีรี ฟังบรรยายประวัติ บ้านควนบ่อน้ำ : กับการตั้งถิ่นฐานของชาวปุย - เยี่ยมชม “ซูเปอร์ปุย 1” และบ้านเรือนพื้นถิ่น (3) ตรงข้ามกับ “ซูเปอร์ปุย 1” - ชมบ้านเรือนพื้นถิ่น (4และ5) - ชมงานศิลปะ ณ บ้านสกุลกาญจน์ 	<p>รับประทาน อาหารว่างตาม ความเหมาะสม/ ร้านค้าชุมชน / ขนมพื้นเมือง</p>
พัก กลางวัน	<p>รับประทานอาหารกลางวัน ณ ศาลาเนกประสงค์ ตำบลปุย หรือร้านค้าใน ชุมชน</p>	<p>สามารถหาอาหาร ตามสั่งและข้าว แกงทานเองได้</p>
ภาคบ่าย	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งเรือชม ชากเรือสำเภaboran หมู่ที่ 2 บ้านตันหยกกาโบย - เตาเผาถ่านและทำเทียนเรือ หมู่ที่ 2 บ้านตันหยกกาโบย - ชมการฝึกซ้อม ศิลปะการต่อสู้ : ปัญจศิลป์ ณ หมู่ที่ 2 บ้านตันหยกกาโบย - รับประทานอาหารเย็น (Local Sea Food) - นั่งร้านน้ำชา กินโรตี่ ขนมพื้นเมือง สัมผัสชีวิตชาวเกาะยามค่ำคืน - เข้าที่พัก 	<p>มีบริการโฮมสเตย์ ที่ หมู่ที่ 1 บ้าน เกาะยาวและหมู่ ที่ 2 บ้านตันหยก กาโบย</p>

วันที่ 2

	กิจกรรม	หมายเหตุ
ภาคเช้า	<ul style="list-style-type: none"> - รับประทานอาหารเช้า ณ ที่พัก/ร้านค้าชุมชน - ขึ้นเรือ ณ ท่าเทียบเรือบ้านปูยู ไปเกาะยาว - ชมบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ 300 ปี เอน้ำศักดิ์สิทธิ์เพื่อเป็นสิริมงคล - ขึ้นภูเขา ชมสุสานจีนและประภาคาร (ในมุมมอง 360 องศา) - ชมโฮมสเตย์บ้านเกาะยาว - เรียนรู้การผลิต “กาหมาด” ภูมิปัญญาชาวเล - นั่งเรือกลับเกาะปูยู ระหว่างทางชมวิถีชีวิตชาวประมง (ในท้องน้ำและริมชายฝั่ง) 	รับประทาน อาหารว่างตาม ความเหมาะสม/ ร้านค้าชุมชน / ขนมพื้นเมือง
พัก กลางวัน	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ศาลาอเนกประสงค์ ตำบลปูยู หรือร้านค้าในชุมชน	สามารถหาอาหาร ตามสั่งและข้าว แกงทานเองได้
ภาคบ่าย	<ul style="list-style-type: none"> - ซื้อของฝาก ขนมพื้นเมือง และ อาหารทะเล ณ “ซูเปอร์ปูยู 2” - กลับท่าเรือตำมะลัง - ถึงอำเภอเมืองสตูล โดยสวัสดิภาพ 	

ภาพที่ 4-38 แผนที่แสดงเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตำบลปุย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

6. ความคิดเห็นของชาวบ้านตำบลปุยเกี่ยวกับการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตำบลปุย ทำการศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการตลาดโดยชุมชนมีส่วนร่วม ข้อมูลเชิงปริมาณหาข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ จำนวน 100 ชุดและหาข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการจัดเวทีให้ชาวบ้านได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลปุย

6.1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คณะวิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของชาวบ้านจากแบบสัมภาษณ์ จำนวน 100 ชุดเกี่ยวกับการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

พบว่าผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นเพศชาย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31 เป็นเพศหญิง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 69 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เพราะเพศชายออกไปประกอบอาชีพประมงและอื่นๆ ส่วนเพศหญิงจะอยู่บ้านทำงานบ้านและเลี้ยงดูลูก จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่า (ตารางที่ 4-2)

ตารางที่ 4-2 แสดงจำนวนค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	31	31
หญิง	69	69
รวม	100	100

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีอายุระหว่าง 15-30 ปี มีมากที่สุดจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมา อายุระหว่าง 46-60 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27 และมีอายุมากกว่า 75 ปี น้อยที่สุดจำนวน 2 คน จะเห็นว่าช่วงอายุของผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุระหว่าง 15-30 ปีมากที่สุดเพราะคนในเกาะส่วนใหญ่จะมีอาชีพประมง เมื่อจบการศึกษาในระดับภาคบังคับแล้วก็จะไม่ค่อยศึกษาต่อจะออกไปประกอบอาชีพโดยการทำประมง และที่เกาะปุยพบว่า เพศหญิงจะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นมากกว่าเพศชาย (ตารางที่ 4-3)

ตารางที่ 4-3 แสดงจำนวนค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15 -30 ปี	40	40
31 – 45 ปี	24	24
46 – 60 ปี	27	27
61 – 75 ปี	7	7
มากกว่า 75 ปี	2	2
รวม	100	100

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นคนในพื้นที่ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 82 และย้ายมาจากที่อื่น คือ ย้ายมาจากต่างตำบลต่างอำเภอ หรือต่างจังหวัด มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ชาวปุยส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีการย้ายเข้าเพราะเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของตำบลปุยเป็นเกาะ การย้ายถิ่นของชาวบ้านตำบลปุยส่วนใหญ่จะย้ายออกไปทำงานในประเทศมาเลเซีย ส่วนการย้ายเข้าส่วนใหญ่ย้ายมาเพื่อแต่งงานเพื่อมาสร้างครอบครัว การย้ายเข้ามาเพื่อหางานทำในเกาะพบน้อยมาก (ตารางที่ 4-4)

ตารางที่ 4-4 แสดงจำนวนคำร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามการตั้งถิ่นฐาน

การตั้งถิ่นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภูมิลำเนาเดิม/คนในพื้นที่	82	82
ต่างถิ่น	12	12
รวม	100	100

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีสถานภาพโสด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17 และสถานภาพสมรส จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 81 และหย่าร้าง จำนวน 2 คน จากข้อมูลจะพบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส เพราะกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 15-30 ปี เป็นช่วงอายุที่เหมาะสมแก่การมีครอบครัวมากที่สุด (ตารางที่ 4-5)

ตารางที่ 4-5 แสดงคำร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	17	17
สมรส	81	81
หย่า	2	2
รวม	100	100

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุดจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23 และมีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8 จะเห็นว่าชาวปวยสส่วนใหญ่เรียนหนังสือในระดับที่สูงขึ้นน้อย จากการสอบถามพบว่า สาเหตุที่ไม่เรียนต่อเพราะต้องการจะประกอบอาชีพประมง อาชีพประมง ไม่จำเป็นต้องเรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้น ออกเรือได้ปลามา ก็นำขายได้เป็นเงิน ขยันมากก็ได้เงินมาก หากเรียนต่อนั้น ต้องใช้ความรู้ความสามารถ ต้องใช้เวลามากกว่าจะเรียนจบ แต่ทำประมงได้เงินวันต่อวัน (ตารางที่ 4-6)

ตารางที่ 4-6 แสดงคำร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	50	50
มัธยมศึกษาตอนต้น	23	23
มัธยมศึกษาตอนปลาย	19	19
ปริญญาตรี	8	8
รวม	100	100

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ประกอบอาชีพประมงจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 39 อาชีพแม่บ้านจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23 และประกอบอาชีพค้าขายจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21 จะเห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพประมงมากที่สุด เพราะอาชีพของชาวบ้านในตำบลขึ้นอยู่สภาพภูมิประเทศ นั่นคือ ปวยมีสภาพเป็นเกาะ มีทะเลล้อมรอบเหมาะแก่การทำประมงมากที่สุด (ตารางที่ 4-7)

ตารางที่ 4-7 แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค้าขาย	21	21
ประมง	39	39
แม่บ้าน	23	23
กรีดยาง	5	5
นักศึกษา	4	4
นักการเมืองท้องถิ่น	1	1
รับจ้าง	5	5
พนักงานของรัฐ	2	2
รวม	100	100

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณเดือนละ 0-2,000 บาท/เดือนมากที่สุด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 2,001-4,000 บาท/เดือน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19 และมีรายได้จากการท่องเที่ยว 12,001-14,000 บาท/เดือน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 จะเห็นว่ารายได้ที่ได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 2,000 บาท/เดือน ซึ่งส่วนใหญ่ได้จากการขายอาหารทะเล ขายอาหาร และเช่าเหมาเรือ ซึ่งถือว่ารายได้จากการท่องเที่ยวยังน้อย (ตารางที่ 4-8)

ตารางที่ 4-8 แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามรายได้จากการท่องเที่ยว

รายได้จากการท่องเที่ยว (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0 -2,000	57	57
2,001-4,000	19	19
4,001-6,000	9	9
6,001-8,000	2	2
8,001-10,000	3	3
10,001-12,000	6	6
12,001-14,000	3	3
มากกว่า 14,001 บาท/เดือน	0	0
รวม	100	100

ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้จากการขายอาหารทะเลให้กับนักท่องเที่ยว เช่น กุ้ง ปู ปลา จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมา คือ ขายอาหาร ขายข้าวแกง เครื่องดื่มให้กับนักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนในเกาะจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20 มีรายได้จากการให้เช่าเรือ รถซาเล้ง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8 และชาวบ้านที่ไม่มีรายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17 (ตารางที่ 4-9)

ตารางที่ 4-9 แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำแนกตามที่มาของรายได้

ที่มาของรายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีรายได้จากการท่องเที่ยว	17	17
ขายอาหาร เช่น ข้าวแกง ขนม	20	20
ค่าเช่าเรือ	8	8
ค่าเช่าชาเล้งในเกาะ	3	3
ค่าบริการที่พัก/โฮมสเตย์	4	4
ขายอาหารทะเล เช่น ปู ปลา กุ้ง	45	45
ค่าไกด์/ค่านำทาง	3	3
รวม	100	100

6.2 ความคิดเห็นของชาวบ้านเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการตลาดจากแบบสัมภาษณ์

คณะวิจัยทำการสอบถามสัมภาษณ์ชาวบ้านถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยสอบถามในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดังนี้

6.2.1 การเข้ามาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าชาวบ้านปูยูทราบและเข้าใจถึงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยทราบว่ามีย่านท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลปูยู จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 95 และไม่ทราบว่ามีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในตำบลปูยู จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5 (ตารางที่ 4-10)

ตารางที่ 4-10 แสดงค่าความถี่ของการรับรู้ข่าวสารการเข้ามาของนักท่องเที่ยวเพื่อท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1.	ทราบ	95	95
2.	ไม่ทราบ	5	5
รวม		100	100

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เคยมีหน่วยงานด้านการการท่องเที่ยวเข้ามาให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีความถี่สูงถึง 73 คิดเป็นร้อยละ 73 (ตารางที่ 4-11)

ตารางที่ 4-11 แสดงค่าความถี่ของหน่วยงานที่เคยเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1.	เคย	73	73
2.	ไม่เคย	27	27
รวม		100	100

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อบต.ปูยูให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากที่สุด มีความถี่สูงสุด 48 คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสตูลมีความถี่สูงเท่ากับ 16 คิดเป็นร้อยละ 16 องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล มีความถี่ 6 คิดเป็นร้อยละ 6 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีความถี่เท่ากับ 3 คิดเป็นร้อยละ 3 และชาวบ้านไม่ทราบว่าเคยมีหน่วยงานราชการเข้ามาให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีความถี่เท่ากับ 27 คิดเป็นร้อยละ 27 (ตารางที่ 4-12)

ตารางที่ 4-12 แสดงความถี่ของหน่วยงานราชการในการให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1.	ไม่ทราบว่า มีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้	27	27
2.	องค์การบริหารส่วนตำบลปุย	48	48
3.	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสตูล	16	16
4.	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล	6	6
5.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	3	3
รวม		100	100

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน พบว่า บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ 300 ปี เป็นที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ มีความถี่ 56 คิดเป็นร้อยละ 12.22 รองลงมาคือ บ้านพื้นถิ่นที่มีศิลปะแบบมุสลิม คือ รูปแบบเดียวกับบ้านเรือนในมาเลเซียทางตอนเหนือ มีความถี่ 53 คิดเป็นร้อยละ 11.57 ชากเรือโบราณ เตาเผาถ่านโบราณ การละเล่นปญจสีลัต เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง ตามลำดับ (ตารางที่ 4-13)

ตารางที่ 4-13 แสดงความถี่และร้อยละของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เป็นที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว

ลำดับที่	สถานที่ท่องเที่ยว	ความถี่	ร้อยละ
1.	บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ 300 ปี	56	12.22
2.	บ้านพื้นถิ่น (แบบมุสลิม)	53	11.57
3.	ชากเรือโบราณ	52	11.35
4.	เตาเผาถ่านโบราณ	52	11.35
5.	การละเล่นปญจสีลัต	48	10.48
6.	เรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง	43	9.38
7.	กิจกรรมทางศาสนาที่มีสยิด	22	4.80
8.	การละเล่นดนตรีพื้นบ้าน	21	4.58
9.	กิจกรรมวัน อาซูรอ	20	4.36
10.	การแต่งงานแบบมุสลิม	20	4.36
11.	สุสานจีนบนเกาะยาว	18	3.93
12.	ภูมิปัญญาชาวเล “ กาทมด ”	18	3.93
13.	อาหารและขนมพื้นเมือง	13	2.83
14.	นั่งชาเล้ง เรียนรู้วิถีชีวิตชาวปุย	12	2.62
15.	“ หयोग ” ภูมิปัญญาจับสัตว์น้ำ	10	2.18
รวม		458	100

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการด้านการบริการนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่มีความต้องการด้านความปลอดภัย สะอาดและความสวยงามตลอดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีความถี่มากที่สุด คือ 65 คิดเป็นร้อยละ 35.13 รองลงมาคือ มีความต้องการทำเรือที่สวยงาม ปลอดภัย คงเอกลักษณ์ มีความถี่ 55 คิดเป็นร้อยละ 29.73 มีความต้องการห้องน้ำที่สะอาด เพียงพอ

ต่อนักท่องเที่ยว มีความถี่ 34 คิดเป็นร้อยละ 18.38 และต้องการมีบ้านเรือน (ภายในเกาะ) ที่สวย คงเอกลักษณ์ มีความถี่ 31 คิดเป็นร้อยละ 16.76 (ตารางที่ 4-14)

ตารางที่ 4-14 แสดงความถี่และร้อยละความต้องการด้านการบริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

ลำดับที่	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1.	ด้านความปลอดภัย สะอาด สวยงามตลอดเส้นทางท่องเที่ยว	65	35.13
2.	ท่าเรือสวยงาม ปลอดภัย คงเอกลักษณ์	55	29.73
3.	ห้องน้ำ สะอาด เพียงพอ	34	18.38
4.	บ้านเรือนสวยงาม คงเอกลักษณ์	31	16.76
	รวม	185	100

6.3 ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลปุย อำเภอมือง จังหวัดสตูล

จากการสอบถามและให้ชาวบ้านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเกาะปุย ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมทั้งให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลปุยในด้านต่างๆ การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเกาะปุย ได้แบ่ง ระดับคะแนนออกเป็น 3 ระดับคือ

ระดับต่ำ	ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.41-21.6
ระดับปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	2.17-4.03
ระดับสูง	ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	4.04-4.24

และคณะวิจัยทำการวิเคราะห์ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลปุย อำเภอมือง จังหวัดสตูล ใน 3 ด้าน โดยวิเคราะห์เป็นรายข้อ คือ ด้านการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อได้ดังนี้ได้ดังนี้

6.3.1 ศักยภาพด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้านศักยภาพในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวแบ่งเป็นรายข้อ พบว่า ศักยภาพด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.93 ซึ่งสามารถอธิบายเป็นรายข้อได้ดังนี้ มีความปลอดภัยในการเดินทาง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.22 (มีศักยภาพระดับสูง) รองลงมา มียานพาหนะ /เรือ สำหรับเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 4.16 (ศักยภาพระดับสูง) นักท่องเที่ยวสามารถมาท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล มีค่าเฉลี่ย 3.83 (ศักยภาพระดับปานกลาง) คุณภาพของถนน และเส้นทางเดินเรือในการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.52 (ศักยภาพระดับปานกลาง) และสถานที่ท่องเที่ยวมีความชัดเจนของป้ายบอกทาง มีค่าเฉลี่ย 3.00 (ศักยภาพระดับปานกลาง) (ตารางที่ 4-15)

ตารางที่ 4-15 แสดงศักยภาพด้านการเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลปุย อำเภอมือง จังหวัดสตูล

ตัวบ่งชี้ศักยภาพ	ค่าเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ
การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว		
1. เหมาะสมทุกฤดูกาล	3.83	ปานกลาง
2. ความปลอดภัยในการเดินทาง	4.22	สูง
3. คุณภาพของถนน และเส้นทางเดินเรือ	3.52	ปานกลาง
4. ยานพาหนะ/ เรือ สำหรับเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว	4.16	สูง
5. ความชัดเจนของป้ายบอกทาง	3.00	ปานกลาง
รวม	3.93	ปานกลาง

6.3.2 ศักยภาพด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้านศักยภาพในด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวแบ่งเป็นรายข้อ พบว่า ศักยภาพด้านการสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.95อธิบายเป็นรายข้อได้ดังนี้ มีความผูกพันต่อท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.30 (มีศักยภาพระดับสูง) รองลงมาด้านเปิดโอกาสให้เรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีค่าเฉลี่ย 4.14 (ศักยภาพระดับสูง) มีคุณค่าหรือเอกลักษณ์เฉพาะตนมีค่าเฉลี่ย 3.94 (ศักยภาพระดับปานกลาง) มีความเป็นมาด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบค้นได้มีค่าเฉลี่ย 3.80 (ศักยภาพระดับปานกลาง) และ มีความสมบูรณ์/สภาพดั้งเดิมของสถานที่ท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ 3.60 (ศักยภาพระดับปานกลาง) เพราะปัจจุบันสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น บ้านเรือนพื้นถิ่นที่มีสถาปัตยกรรม/ศิลปะการสร้างแบบมุสลิมบางหลังถูกรื้อถอนออกไป ชาวบ้านได้สร้างบ้านเรือนแบบสมัยใหม่แทน ทำให้ความเป็นเอกลักษณ์สถาปัตยกรรม/ศิลปะการสร้างบ้านเรือนแบบมุสลิมนั้นหายไป (ตารางที่ 4-16)

ตารางที่ 4-16 แสดงศักยภาพด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวในตำบลปยุ อำเภอมือง จังหวัดสตูล

ตัวบ่งชี้ศักยภาพ	ค่าเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ
สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว		
1.ความสมบูรณ์/สภาพดั้งเดิมของสถานที่ท่องเที่ยว	3.60	ปานกลาง
2.มีคุณค่าหรือเอกลักษณ์เฉพาะตน	3.94	ปานกลาง
3.มีความเป็นมาด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบค้นได้	3.80	ปานกลาง
4.มีความผูกพันต่อท้องถิ่น	4.30	สูง
5.เปิดให้โอกาสให้เรียนรู้ตลอดชีวิต	4.14	สูง
รวม	3.95	ปานกลาง

6.3.3 ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแบ่งเป็นรายข้อ พบว่า ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.43 อธิบายเป็นรายข้อได้ดังนี้ ด้านมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 4.10 (ศักยภาพระดับสูง) เพราะบนเกาะปยุ ทุกหลังคาเรือนเป็นเครือญาติกัน หากมีนักท่องเที่ยวหรือคนแปลกหน้าขึ้นมาท่องเที่ยวบนเกาะชาวบ้านจะทราบและจะให้การต้อนรับด้วยความเป็นกันเอง รองลงมามีระบบไฟฟ้าใช้ มีค่าเฉลี่ย คือ 4.08 (มีศักยภาพระดับสูง) เพราะปัจจุบันเกาะปยุหลังจากมูลนิธิชัยพัฒนาเข้ามาช่วยเหลือในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้มีไฟฟ้าใช้กันทั่วครัวเรือน ชาวบ้านมีความสะดวกสบายมากขึ้นความเป็นอยู่ด้านการรับรู้ข่าวสารก็ทันสมัยตามไปด้วย รองลงมาความสะดวกสบายด้านร้านอาหาร มีค่าเฉลี่ย 3.96 (ศักยภาพระดับปานกลาง) นักท่องเที่ยวสามารถหาอาหารรับประทานได้บนเกาะ จะเป็นอาหารตามสั่ง หรือเป็นข้าวแกงอาหารพื้นเมือง ร้านน้ำชา กาแฟ โรตี่ ร้านน้ำแข็งไส ขนมพื้นเมืองต่าง และจะเห็นศักยภาพด้านร้านจำหน่ายของที่ระลึกจะมีค่าน้อยที่สุด คือ 2.68 (ศักยภาพระดับปานกลาง) ทั้งนี้เพราะการท่องเที่ยวบนเกาะปยุยังอยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาการท่องเที่ยว แต่ก็มีสถานที่ที่นักท่องเที่ยวสามารถไปซื้อของที่ระลึกได้ คือ บ้านสกุลกาญจน์ เป็นศูนย์ศิลปหัตถกรรมของเกาะ ซึ่งศูนย์ฯ อยู่ใกล้กับโรงเรียนบ้านต้นหยงกาโบยชัยพัฒนา ที่นี้มีผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ เช่น เรือโบราณ ที่ทำจากเปลือกหอยหรือเศษไม้ภายในเกาะ หรือ สัตว์แกะสลัก เช่น นกเหยี่ยวแกะสลักจากเศษไม้ (ตารางที่ 4-17)

ตารางที่ 4-17 แสดงศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวใน ตำบลปุย

ตัวบ่งชี้ศักยภาพ	ค่าเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ
สิ่งอำนวยความสะดวก		
1. มีป้ายอธิบายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว	3.10	ปานกลาง
2. ที่พักแรม โฮมสเตย์	2.76	ปานกลาง
3. ร้านอาหาร	3.96	ปานกลาง
4. ร้านจำหน่ายของที่ระลึก	2.68	ปานกลาง
5. ไฟฟ้า	4.08	สูง
6. น้ำประปา	3.18	ปานกลาง
7. โทรศัพท์	3.76	ปานกลาง
8. ห้องน้ำ	3.58	ปานกลาง
9. เส้นทางคมนาคมภายในเกาะ	3.46	ปานกลาง
10.ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4.10	สูง
11.ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	3.22	ปานกลาง
12.ข้อมูล/เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	3.38	ปานกลาง
รวม	3.43	ปานกลาง

6.3.4 ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลปุย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

(ในภาพรวม)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลปุย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล เป็นรายข้อ แล้วนำมาสรุปหาค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 3 ด้าน ได้ค่าเฉลี่ยศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาพรวมของตำบลปุย มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมมีค่า 3.72 (ศักยภาพระดับปานกลาง)ซึ่งแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้ ศักยภาพด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.93 รองลงมาศักยภาพด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.79 ส่วนศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ย 3.46 (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ระดับความคิดของผู้ตอบแบบสอบถามต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตำบลปุย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล (ในภาพรวม)

ตัวบ่งชี้ศักยภาพการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	ระดับศักยภาพ
1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.93	ปานกลาง
2. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว	3.79	ปานกลาง
3. สิ่งอำนวยความสะดวก	3.46	ปานกลาง
รวม	3.72	ปานกลาง

7. แนวทางการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตำบลปุย อำเภอมือง จังหวัดสตูล

จากการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และจากการแลกเปลี่ยนความคิดกับชาวบ้านเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตำบลปุย สามารถสรุปเป็นด้านต่างๆได้ดังนี้

7.1 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

1) ชาวบ้านอยากได้สะพานเชื่อมต่อระหว่างท่าเรือกับเกาะปุย (ไทย -มาเลเซีย และตำมะลัง-ปุย-มาเลเซีย) เพราะสะดวกในเรื่องของการเดินทางเข้ามายังเกาะ เพื่อการค้าขาย การศึกษา การท่องเที่ยว การรักษาพยาบาล อย่างไรก็ตาม ชาวบ้านบางคนได้สะท้อนผลกระทบด้านลบ หากมีการสร้างสะพานเชื่อมต่อระหว่างท่าเรือกับเกาะปุย คือ คนต่างถิ่นเข้ามายังเกาะได้สะดวกและง่ายขึ้น อาจก่อให้เกิดปัญหา เรื่อง ยาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการรุกรานของวัฒนธรรมต่างถิ่น

2) การประชาสัมพันธ์ ชาวบ้านได้แสดงความคิดเห็น ควรมีการรวมกลุ่ม ชมรม เพื่อทำกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มได้ตรงกับความต้องการ

3) หน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลปุย ควรจัดงานวัฒนธรรมประจำปีทุกปี เพื่อรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวเกาะปุยมากขึ้น ภายในงานมีการแสดงและการละเล่นพื้นเมือง ของดีในด้านต่างๆ เช่น

- การออกร้านขนมพื้นเมือง
- การแสดงศิลปะการต่อสู้ : ปัญจศิลป์
- การออกร้านเครื่องจักสานของชุมชน
- แนะนำอาชีพและเครื่องมือในการทำประมง
- พาเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- เรียนรู้ภูมิวิถีชีวิตชาวประมง ภูมิปัญญาชาวประมง โดยให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้ด้วยตนเอง

เช่น ไปตกหมึก ตกปลา จับกุ้ง ทำเครื่องมือประมง ทำขนมพื้นเมือง ทำยาจากปลิงทะเล (การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ : Creative Tourism)

- ออกร้านอาหารทะเลสดๆ เช่น ปิ้ง ย่าง นักท่องเที่ยวกลับบ้านได้ หากมาเที่ยวแบบมาเช้า-เย็นกลับ

- การแสดงของเยาวชน ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม มุสลิม เช่น ประกวดร้องอานาซีด
- นักท่องเที่ยวฉายและเจ้าภาพ แต่งกายด้วยชุดพื้นถิ่น

7.2 ด้านสถานที่/กิจกรรมเชิงวัฒนธรรม ที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

1) ต้องรักษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น อันเป็นเอกลักษณ์ของชาวปุยเอาไว้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมาชื่นชม เช่น ศิลปะการต่อสู้ (ปัญจศิลป์) การจัดงานวันอาซูรอ การทำสุหนัต การถือศีลอด การร้องอานาซีด การจัดงานวันเมาลิด เพื่อให้เยาวชนได้สืบทอด และให้นักท่องเที่ยวมาชื่นชม

3) ควรรณรงค์ ให้ชาวบ้านอนุรักษ์บ้านเรือนพื้นถิ่นเอาไว้ หากหลังไหนจะรื้อถอน ควรช่วยกันอธิบายถึงความสำคัญของสถาปัตยกรรมแบบมุสลิม

4) ควรรณรงค์ ให้ชาวบ้านคงวิถีชีวิตชาวประมง ทำการประมงแบบดั้งเดิม ใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำแบบดั้งเดิมเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำตามไปด้วย

5) ควรสืบต่อการร้องอานาซีด /นาเซต (การร้องเพลงแบบมุสลิม) จะร้องในช่วงวันฮารีรายอ)

6) มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน บอกระยะทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ต่างๆ

7) ควรส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาภูมิ ให้กับเยาวชนรุ่นใหม่เพื่อเยาวชนเหล่านี้จะได้ทราบถึงที่มาของรากวัฒนธรรมมุสลิมของตนเอง

8) ควรรื้อฟื้นศิลปะการทำกริช กริชอาวุธประจำกายชาวมุสลิม ซึ่งปัจจุบันมีเหลืออยู่เพียงคนเดียวในเกาะปูยูที่ยังสามารถทำกริชได้ (นายหยัน บ้านอยู่ที่หมู่ที่ 3) โดยทำตามความต้องการของลูกค้า

9) อบรบแม่บ้านทำผ้าคลุมผม เพื่อสนับสนุนให้แม่บ้านแต่งกายถูกต้องตามหลักศาสนา

10) ควรมีลานกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมของเกาะให้เป็นสัดส่วน เพราะปัจจุบันจะให้สถานที่อาคารอเนกประสงค์บริเวณหน้า อบต.ปูยู ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น รำปญจศีลัต ต้อนรับแขกพิเศษ หรือจัดงานวันฮารีรายอ งานวันอาซูรอ งานวัดถือศีลอด (ปอซอ) โดยเสนอแนะให้มีลานวัฒนธรรมบริเวณมัสยิดบ้านปูยู

11) ควรมีร้านขายของที่ระลึก ร้านขายของฝาก ให้มีมากกว่า 1 แห่ง เพื่อขายของที่ระลึกและเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

7.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

1) ควรมีการรักษาความปลอดภัยภายในเกาะ เพื่อป้องกันการเกิดเหตุร้าย หรืออุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นทุกรูปแบบ

2) ควรมีรถซาเล้งที่มีไว้บริการนักท่องเที่ยวนั่งชมวิถีชีวิตให้มากขึ้นกว่าเดิม ปัจจุบันมีประมาณ 15 คัน ที่ให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว

3) ควรมีสวนหย่อม สถานที่ออกกำลังกาย สวนสาธารณะที่สวยงามเจริญหู เจริญตา ดึงดูดนักท่องเที่ยว

4) ควรมีถังขยะอย่างทั่วถึง เพื่รองรับขยะที่เพิ่มขึ้นทุกวัน

5) ควรมีเตาเผาขยะ ด้วยสภาพภูมิประเทศของปูยูเป็นเกาะการกำจัดขยะสามารถทำได้ในวงจำกัด ควรกำจัดให้แล้วเสร็จบนเกาะ

6) อยากให้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมภายในเกาะที่เป็นถนนซีเมนต์เพราะ ปัจจุบันยังมีถนนบางส่วนยังเป็นลูกรัง เมื่อถึงหน้าฝนและหน้าแล้ง จะเต็มไปด้วยโคลนและฝุ่น สร้างความลำบากให้คนในเกาะและนักท่องเที่ยว

7) ต้องการรถโดยสารขนาดเล็กภายในเกาะ เช่น รถตุ๊กๆ ซึ่งปัจจุบันมีแต่รถซาเล้งสำหรับคอยบริการนักท่องเที่ยวและชาวบ้าน ซึ่งบริการทั่วทั้งเกาะ

8) อยากมีน้ำประปาที่สะอาด มีใช้ตลอดทั้งปี

9) อยากให้มีตู้โทรศัพท์สาธารณะ เพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงานด้านต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น ด้านการศึกษา ด้านการค้าขาย รวมทั้งด้านการท่องเที่ยว

10) ควรมีสวนบริการนักท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน ซึ่งขณะนี้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ติดต่อประสานงานผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลปูยู ซึ่งเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวมีภาระงานมาก อาจไม่สะดวกในการติดต่อประสานงาน และควรมีแผนพับประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

11) ควรมีห้องน้ำสาธารณะที่สะอาด

12) ควรมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตฟรีทั่วทั้งเกาะ

13) ควรมีที่พัก โฮมสเตย์ที่เพียงพอและได้มาตรฐานให้ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชาวปูยู เพราะปัจจุบันมีบ้านของชาวบ้านที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยว (โฮมสเตย์) เกาะปูยู มีประมาณ 4 แห่ง และบนเกาะยาวมีโฮมสเตย์ 1 แห่ง

7.4 ด้านอื่นๆ

1) ส่งเสริมให้เยาวชน มีความรู้ ความเข้าใจ ในเอกลักษณ์ของชาวปยู เข้าใจในวิถีชีวิตและประโยชน์ของการรักษาวินัย การคงเอกลักษณ์ นำมาซึ่งรายได้จากการท่องเที่ยววัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

2) ควรมีหน่วยงานด้านวัฒนธรรมมาให้ความรู้แก่เยาวชนให้มากขึ้น เพื่อให้เยาวชนได้ตระหนักถึงความสำคัญและความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมมุสลิมและรากเหง้าอันยาวนานของชาวเกาะปยู

3) ปัจจุบันความเจริญได้เข้ามาสู่เกาะมากยิ่งขึ้น เยาวชนส่วนหนึ่งมีปัญหาด้านยาเสพติด ทำให้น่าเป็นห่วงถึงอนาคตของเยาวชนและของความเป็นอยู่ของชาวบ้านในเกาะ จึงต้องช่วยกันสอดส่องดูแลลูกหลาน ตอนกลางคืนเริ่มมีได้ก๊วยรูนซ์มอเตอร์ไซด์เสียงดังรบกวนชาวบ้าน

4) ปัญหาเรื่องขยะ เนื่องจากไม่มีการแก้ปัญหาเรื่องขยะอย่างชัดเจน จึงเห็นขยะทิ้งเกลื่อนกราดในบางจุด เช่น ใต้ถุนบ้าน ข้างถนน ลำคลอง ฯลฯ

ภาพที่ 4-39 “ขยะ” ปัญหาที่รอการแก้ไข